

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 12—Vol. L.

FRIDAY 28TH MARCH, 1952.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price SIX PENCE

THE TRUE WAY

The weary world goes stumbling with feeble steps
Her face dim and pale with inward sorrow
Her heart desolate, aching with many a pain,
With outstretched arms she gropes for the true way
That leads to freedom and peace.
She has found the cause of her sad plight—
The fetters are within.

Where to find the cool lake of love to quench
the flame of grief?

Where the soothing balm of peace?

Where, oh, where is the true way

That takes to freedom and to peace?

From thine own heart, O weary world

A kindly and resonant voice speaketh:

"Hearken—despair not. Turn thy gaze within

"I am thy goal—the Lord and Master of all the
worlds—"

"I am the soul of all life, beings and things.

"Why then split up in parts and fight?

"Kingdoms are tinsel and empires dust,

"The desire for these is thy malady of the heart.

"Be free from the clutches of false ambitions and
vain aspirations.

"And seek peace and freedom in equality, harmony
and love.

"Pursue this path—turn to Me,

"I am the Truth that abides in the bosom of all
lives,

"I am the free universal love, peace, power and joy

"I am the goal—

"Attain Me and find freedom and peace,

"This is the true way."

— Swami Ramdas.

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY
CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES
all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES
45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHIENILE
GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE
Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES
4/11 yd.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS,
TIES, HANDKERCHIEFS Etc.
Specially reduced.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE
SAREES.
all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES
22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK
SAREES with borders 63 - each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES,
PANTIES, BLOOMERS etc.
Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings
Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals
Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL
SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS
Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE
DRESSES SMOCKED 18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS,
BIBS, PILCHERS,
all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedshrets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered
4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads
at Reduced Prices.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals
all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.

Phone 33-6229.

JAYBEE SILK HOUSE

P. O. Box 5169.

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

**BONES
WANTED**

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to :

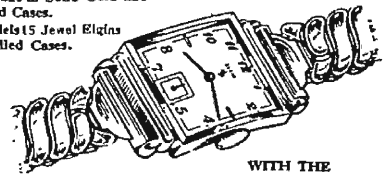
THE
**BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.**
SARNIA, NATAL.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary
and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MINDEN PLUMLEY, ex-Hendon Police College and Criminal
Investigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
in Strictest Confidence.
11/12 Pastora Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luxe in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
ULTRA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion'
Phoenix, Natal.

The
New India Assurance
Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919-1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium ...	1,70,32,179	Life Business in force ...	
Marine Premium ...	56,04,844	exceeds ...	54,34,00,000
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Assets exceed ...	15,36,00,000
Life Premium ...	2,88,79,302	Total claims paid over ...	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic
Address:
"RUSTOMJEE" or
"NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD
Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

EXPERIENCED,
RELIABLE
AGENTS
MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 78513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephoné 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

Bradford Clothing Factory

Direct Importers and
Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor R. D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutleiy
Enamelware, Stationery, Drapery,
Crockery, & Wool.

Telegrams
"META" Brokenhill.

Phone 298.
P.O. Box 65.

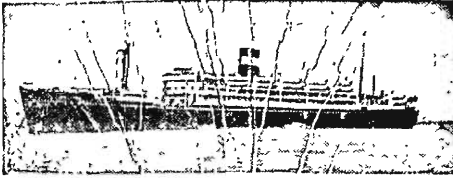
MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants
and
Clothing Manufacturers

We specialise in
Manufacturing
OVERALL
AND
BOILER SUITS

Supplied To Trades Only

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving March 29. Sailing April 4 for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75-15-0
Second "	"	"	50-13-0
Inter-Class	"	"	34-3-0
Unberthed (Deck)	without food		21-3-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £5-0-0
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone, 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

EVERY

FRIDAY from NAIROBI—

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

AIR-INDIA International LTD.

Incorporated in India

Members of I.A.T.A.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

RUBBER STAMPS

(8 HOURS SERVICE)

PRINTING

(DONE AT SHORTEST NOTICE)

Standard Printing Press

GENERAL PRINTERS and RUBBER STAMP MAKERS.

73 BEATRICE STREET,

DURBAN

ESTABLISHED 1927.

PHONE 61006.

TELEGRAPHIC ADDRESS:

P.O. BOX 2782.

"QUICKPRINT"

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213.

Tel. Add.: "GREENFEAST."

145 Brook Street,

DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29a Commissioner Street, JOHANNESBURG.

Pilgrims!

JOURNEY TO

MECCA

by comfortable 2 or 4-engined aircraft

- Save up to 40% on scheduled air fares.
- Reduced rates for large parties or whole plane charters.
- Payment accepted on the lay/bye system — Save while you wait.
- Re-entry visas arranged before you leave.

Full details from:

AIR EXCURSIONS AND CHARTERS

104/5 His Majesty's Buildings, Eloff Street, Johannesburg.
P.O.: Box 2758. Telephone 22-2342. Telegraphic Add: "AIREXCUR."

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 12—VOL.—L.

FRIDAY, 28TH MARCH, 1952

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: SIX PENCE.

Indian Opinion

FRIDAY, 28TH MARCH 1952

Final Verdict On Voters' Act

THE unanimous verdict of the Appellate Division—the highest tribunal of the land—on the Separate Representation of Voters Act, that the Act was "invalid, null and void and of no legal force and effect," has come to the non-Europeans of South Africa as a great relief. It has renewed their faith in the South African judiciary that there is at least one institution where one can expect real justice and one which stands above all prejudices. The verdict has enhanced the prestige of the South African judiciary throughout the world.

Unhappily, however, it has not satisfied the Nationalists, who see in it the foiling of all their pet plans. The Prime Minister, Dr. D. F. Malan, has dared to go to the extent of declaring his intention to override the Appellate Court judgment and to introduce legislation to abolish the jurisdiction of Court over Acts of Parliament. Yet as recently as September 21, 1951, the Minister of Justice, Mr. C. R. Swart, speaking at Vrededorf, according to a report appearing in the 'Natal Mercury' declared that the Government would not interfere with the independence of the Law Courts from the lowest to the highest. The Government was making the laws, he said, and the Law Courts must execute and interpret the laws to the

best of their ability independent of the Government. He further went on to say:

I find it necessary to voice this warning so that we can always have the assurance that 'we can go to the Courts of Justice.' In spite of the fact that mistakes were sometimes made, the South African Law Courts were independent and free to do justice to the best of their ability and to interpret and judge according to the laws put before them without fear of interference from the Government.

Dr. Malan's proposed action is therefore a flagrant breach of his Government's honoured word.

No sane person can possibly deny that the judgment of the Appellate Court has brought about a constitutional crisis in the country. In the natural course the Government should accept its defeat and resign. But the tactics adopted in Parliament to muzzle the Opposition by the Speaker using autocratic powers, Parliament is being reduced to a farce.

The Nationalists are determined to have their own way in utter disregard of public opinion. Of course the non-Europeans, who have no voice, are just silent spectators. But the Europeans are greatly agitated and meetings unprecedented in their size are being held all over vehemently protesting against the Government's action. What the

outcome of it will be remains to be seen.

The present situation reminds us of Germany under Hitler's regime. Hitler was born when righteousness had disappeared from Germany. He assumed dictatorship and eventually destroyed himself and all that surrounded him. A repetition of that seems to be taking place in South Africa. Righteousness in South Africa, if it has not altogether disappeared, is certainly at a very low ebb and that is what has given birth to the evil forces which are fast assuming ascendancy. One thing to be said in favour of these forces is that there is honesty and sincerity of purpose, on their side, however brutal it may be. Can the same be said about the opposing forces? Are they really honest and sincere or are they not moved by selfishness and is there not a certain amount of hypocrisy in them?

The non-European problem is the biggest problem of South Africa. Whether bad or good the Nationalists have a definite policy in regard to that problem. The same cannot, unfortunately, be said about the United Party. The latter cannot honestly say that they are not in agreement to a large extent with the Nationalists in that respect. It cannot be denied that the policy is wholly unjust and unrighteous. And all the noise the United Party and the Torch Commando may make it will be of no avail unless they have a policy based on truth and righteousness. Unless herculean efforts are made to over-balance the evil forces by forces of righteousness we fear the Nationalists will keep on gaining in power until finally they will destroy themselves and destroy this fair land as Hitler did in Germany.

NOTES

Appeal Judge in Ndlwana Case Gives Views On Voters Act Decision

The Rt. Hon. N. I. de Wet, a former Chief Justice of the Union, on Saturday, March 22, threw some light on the much-discussed case of Ndlwana versus Hofmeyr, which has been quoted by the Prime Minister, Dr. Malan, after the decision on the Appeal Court last week on the Representation of Voters Bill. Mr. de Wet was one of the judges who sat on the Appellate Bench in 1937. He made the following statement: "As one of the judges who sat in the much discussed case in Ndlwana versus Hofmeyr, I wish to refer to two points: "(1) In that case, the Act which was attacked had been passed by a two thirds majority of the two Houses of Parliament sitting together, and

the contention was that it should have been passed by the Houses sitting separately. In the latter case a bare majority should have been sufficient. "It is clear, therefore, that if the Court was wrong, no injustice was done; if the Act had been declared invalid, it would simply have meant that the earlier course of passing it in the ordinary way would have had to be followed. "(2) In the case the Court would not decide that the entrenched clauses of the South Africa Act were no longer in force. It considered that these clauses were a matter of procedure which was for Parliament itself to enforce. "I am pleased that the Court now, after the fullest argument and after having material placed before it which we did not have, could come to the conclusion that the en-

trenched clauses are more than a matter of procedure and could give legal validity to the strong moral obligations which were undertaken on all sides at the time of the passing of the Statute of Westminster. "I quite agree with the Chief Justice that this decision in no way detracts from the sovereignty of Parliament."

Torch Insists On Order

"The Torch Commando has reason to believe that the unjustified accusations by the Prime Minister, to the effect that the Torch Commando is an organisation subject to Communist influences, is having an unfortunate effect on the minds of certain irresponsible elements among the non-European population," Group Captain A. G. (Sailor) Malau national president of the organisation said in a statement on Friday, March 21. "We are therefore forced to say to all who may be misled by the Prime Minister that in no circumstances will the Torch Commando condone or encourage any law-breaking, organisation, disorder or civil disobedience," Mr. Malau added. "The Prime Minister's dangerous statements should be seen for what they are—the irresponsible utterances of a frightened politician." Mr. Malau said that the disturbances which followed the Torch meeting in Capetown last year were blamed on the Torch Commando by the Government, but the Government had nevertheless refused the request to have a full inquiry. The Torch Commando was now deeply concerned about the possible consequences of the statements made during recently weeks by the Prime Minister from political platform in his constituency. "The Government have failed the country once again," said Mr. Malau. "They do not know right from wrong." The Government could be defeated only by legal means, Mr. Malau said. It would be defeated by constitutional means and the Torch Commando, together with all other straight thinking South Africans, would take the forefront of the constitutional battle throughout the country for a decent and responsible Government in South Africa.

Declines To Visit Riebeck Festival

The Right Rev. Dr. W. White Anderson, Moderator of the General Assembly of the Church of Scotland, announced in Edinburgh on Tuesday March 19 that, as planned, he will not visit South Africa next month. He had been invited by the South

African Government to join in the Van Riebeck Celebrations. In declining the invitation, he has intimated that from certain communications he has received, it would appear that the Church of Scotland's missionary work in Africa might be rendered less effective through a misrepresentation of his presence. Earlier this month the question of the Moderator's proposed visit was raised at a meeting of the Edinburgh Presbytery. Dr. White Anderson then stated that he had received a number of letters criticising the visit, and pointed that there seemed to be organised opposition to it. At the end of the meeting a resolution was agreed to in which the repeated statements of the Church and Nation Committee of the Church of Scotland, criticising the racial discrimination adopted by the present South African Government, were reiterated. The resolution, however, saw no objection to the Moderator's visit, and asked him to convey the Presbytery's good wishes to the Bantu Presbyterian Church in Africa and the mission stations of Church of Scotland.

The Moderator Regrets . . .

Under the above Capetown the Rand Daily Mail of March 22 writes:—The Moderator of the General Assembly of the Church of Scotland, the Right Reverend W. W. Anderson, was was probably ill advised to refuse the invitation of the South African Government to visit the Van Riebeck celebrations in Cape Town. But his reasons for refusing are obvious and painfully well known to us here in South Africa. It had been represented to him that, by visiting us, he might be thought to approve of the racial policies of the present Government. That is a risk which we think he might have taken. Nobody in South Africa—and few in Scotland—would have thought that a man in his position was really condoning Malanism by attending the Van Riebeck Festival. Clerical, as well as secular diplomats are entitled to assist at occasions in countries the policies of which they may personally abhor. As it is, Dr. Anderson had disappointed the adherents of his own Church in South Africa and has perhaps, laid himself open to the charge of forgetting that there is a strong liberal element, among all congregations in this country, which would have been heartened by his presence. It is difficult, however, to criticise the Moderator with much conviction when one realises the dilemma

in which he was placed. His snub to the Government is but another example of the degree to which South Africa's present policy is disliked abroad.

Animosities Against Whites Removed

"The unanimous decision of the five learned judges has removed the cause of much deep animosity against the Europeans, and it has lifted the anxiety felt by thousands of Coloured people that their franchise rights were to be whittled away," says a statement issued on Friday March 21 by the Coloured People's National Union over the signature of its president, Mr. G. J. Golding.

"No Real Racism In S.A. Naude Says

There is no real racism in South Africa. One reads of it in the newspapers but in the ordinary people there is not only no hatred but a good spirit of understanding," the Minister of Posts and Telegraphs, Mr. Naude, said at a St. Patrick's Day banquet held by the Irish Culture Society in Johannesburg. He regretted that there were people in the Union who were not yet "truly South African." "You with your Irish background understand something of the Afrikaner's desire to realize his national consciousness—his desire to be himself. It is a question of an ideal, of a right not to be an appendage of another country. It is a feeling that we, too, can claim to be a nation on our own."

Uno Chief May Act In Union-India Dispute

Reliable sources at the United Nations said that the Secretary-General, Mr. Trygve Lie, was wondering whether his intervention in the dispute about the treatment of people of Indian origin in South Africa was necessary. By a resolution adopted on January 12 in Paris, the General Assembly held that the South African Government's policy of apartheid was based on racial discrimination and decided: (1) That within 60 days of the adoption of the resolution—by March 12—two representatives should be appointed, one by South Africa and the other by India and Pakistan, to form the nucleus of a three-man commission for negotiations. (2) That these two members should nominate the third representative. If there was no agreement within a "reasonable time" the third member was to be nominated by the Secretary-General of the United Nations. If there were no nominations within 60 days the Secretary-General should "lend his assistance." During the interval it was reported that there was

correspondence between the parties and that South Africa was ready to hold talks but not under the Assembly resolution, and would not suspend the Group Areas Act as requested in the resolution. It is believed that there will soon be consultations between the Secretary-General and the delegations concerned, after which Mr. Lie will decide whether or not to act under the resolution.—Sapa-Reuter.

Manila Gandhi In The Last Day Of His 21 day Fast

As we go to press, Mr. Gandhi is completing his 21 day fast. These last few days have been trying ones, and he has grown extremely weak, though, he still attends the evening prayers and meets people. Many friends have continued to come during the last week, and messages from all parts of the world arrive everyday. Mr. Gandhi will break his fast on Friday, March 28th at 8 a.m. after prayers. He will take, diluted orange juice with glucose, and for a few days at least, he will be only allowed to take a limited amount of liquid nourishment daily. Mr. Gandhi has lost 25 lbs. and now weighs 118 lbs. We pray that God will continue to give him His guidance in the next step, that is before Mr. Gandhi now. Mr. Gandhi wishes to thank through our columns, all friends who have prayed with him and for him during this testing-time.

Native Protest At Western Areas Plan

A telegram expressing Native protest against the proposed removal of Natives from the western areas has been sent to the Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, by Dr. A. B. Xuma, chairman of the Anti-Expropriation and Proper Housing Movement. In his telegram Dr. Xuma said that the proposed western areas scheme would aggravate homelessness among Natives and contribute to crime and other social evils associated with homelessness.

German Bishop's Views

On Union Frankfurt, March 20. — Dr. Johannes Lilje, Bishop of Lower Saxony, quoted warnings by the South African Government against "hasty judgments" of its racial policy when he arrived by air from a visit to South Africa. He said it served no purpose to stress the White man's superiority there, but one should remember that the Communists were interested in the Native population, and had created the necessary organizations for them. South Africa was a land of "unexpected possibilities," and one in which the growth of the nation was clearly observed, he said.—Sapa-Reuter.

WHAT OTHERS SAY

PAUL KRUGER WOULDN'T HAVE DONE IT

Rand "Daily Mail" says:—

What really worried the Government about the Appellate Division's ruling on the Voters Act was that it was unanimous. Had it been a majority decision one might have tried to play off one group of judges against another, or even—such is this Government—to insinuate that the judges who upheld the appeal were actuated by political motives. But it was a very different matter when all the judges of the Appellate Division were found to take the same view. That meant that the decision could not be attacked without attacking the judiciary itself and attempting to alter its status in the Constitution—which is not a task lightly to be undertaken.

It was for this reason that the Prime Minister's statement in the House of Assembly was so vague. Only a few days before he had said, boldly enough, "If judgment was given to-day, the Government would be ready to-morrow to say what it is going to do." When, however, the unanimous decision was announced, nothing of the kind happened. The Government appeared to be thunderstruck.

But—and this is the vital point—the Prime Minister did say that he and his Government would not accept the position created by the judgment of the court, and thereby he placed the Government in direct conflict with the judiciary. It is for this reason that his statement, followed by his announcement late last night, must be reckoned one of the most important ever made in the Union Parliament. One rather gathers that, in Dr. Malan's opinion, the judiciary ought really to be a sub-department of the Ministry of Justice.

He is now in a position of some difficulty. His attempts to limit the powers of the courts will be seen by all the world to be an unconstitutional dictatorship. If he tries to get round the court's decision by some subterfuge or other, the courts will invalidate those measures just as they have invalidated the Voters Act. In either case the conflict is inescapable.

This sort of situation has arisen before in Southern Africa. But even Paul Kruger did not tackle five senior judges at the same time.

Changing The Rules

'The Star' (Johannesburg) writes on March 22:

It is hard to believe that Dr. Malan's reaction to the Appeal Court's verdict in the Separate Representation of Voters Act case will not do him and his party immeasurable harm in the long run. For it reveals, in a hard new light, the cynicism and shiftlessness of his attitude right from the time when, on October, 19, the proposal to remove the Coloured people of the Cape from the common roll was formally put forward in a joint statement issued by Dr. Malan and Mr. Havenga.

In this five-point statement, the final passage was: "They (the two leaders) are, furthermore, convinced that the arrangement set out above will in no way constitute a reduction of the existing political rights of the Coloured and that it will also not conflict with the provisions of Sections 35 and 152 of the South Africa Act."

This is what the Prime Minister evidently hoped the people would believe at that time. But when the Bill itself came to be debated in Parliament Dr. Malan was forced to admit that the rights of the Coloureds were in fact to some extent being reduced.

Seeing that he could not maintain his earlier position, Dr. Malan then switched the main emphasis of the Government's argument to the contention that Sections 35 and 152 of the South Africa Act were no longer of force and effect. It therefore did not matter if the Bill conflicted with them. Dr. Malan, it seemed, wanted it both ways.

Then, after the long and painful debates in Parliament were ended, the United Party decided to test the validity of the measure in the courts. Dr. Malan, admittedly in bad grace, concurred in this and counsel for the Government duly appeared in the Supreme Court of the Cape Division to argue against the application. There was no claim at that time that the Court was exceeding its authority in hearing the case and when, because of a previous decision in a higher court, the Court dismissed the application, there was approval in Government quarters. But later when the case came forward on appeal and, in an historic and lucid judgment, the Appellate Court upheld the appeal and declared the Act null and void, what happened?

Suddenly the authority and competence of the Court were challenged. Because the verdict was unfavourable, it became unacceptable, yet the Supreme

Court's verdict earlier on had been accepted without question. Clearly, in Dr. Malan's eyes, the Courts are entitled to examine the validity of Parliament's actions only so long as they agree with his viewpoint. But woe betide them if they disagree.

"A Lesson For United States"

The findings of the Appellate Court were of great importance in South Africa and of great interest in the United States, said an editorial in the "New York Times" on March 22.

The South African court had given an object lesson that might apply to the United States. It had shown that constitutional law was an important repository of liberty and that, in liberty's defence, an incorruptible and non-political judiciary must be placed in the first rank.

"Those who take that lesson will applaud the firm and wise judgment that has been rendered in South Africa."

The matter was of considerable importance to Americans because "we are also committed to this principle of constitutional 'entrenchment'. We also require a process more complex and far-reaching to make changes in our constitutional structure. We have resisted efforts to bring this process under closer political control either by simplification or by modification of the courts themselves," said the newspaper.

Points Made In Judgment

In a 15,000-word judgment delivered in Bloemfontein on Thursday, March 20 the Appellate Division of the Supreme Court unanimously found that the Separate Representation of Voters Act of 1951 "is invalid, null and void and of no legal force and effect."

These points were also made by the Chief Justice, Mr. A. van der Sandt Centlivres, in his judgement: There is nothing in...the Statute of Westminster to

justify the inference...that there was any intention to repeal or modify the provisions of Section 152 of the South Africa Act.

It is impossible to unhold the contention that after passing the Statute of Westminster the Union found itself with a Constitution which had been radically altered—a Constitution which enabled Parliament to sit either bicamerally or unicamerally no matter what the subject matter of the legislation might be.

The fact that the appellants are now labelled South African citizens and no British subjects can have no effect on their franchise rights nor on their rights to become registered (as voters.)

To say that the Union is not a sovereign State, simply because its Parliament functioning bicamerally has not the power to amend certain sections of the South African Act, is to state a manifest absurdity.

To hold that this Court is not competent to inquire whether, regard being had to the provisions of Section 35 of the South Africa Act, an Act of Parliament has been validly passed would mean that Courts of Law would be powerless to protect the rights of individuals which were specially protected in the Constitution of this country.

Woman Member Of Burmese Cabinet

Rangoon, March 17—Burma's new Cabinet, including Burma's first woman member was sworn in. The Prime Minister is Mr. N. Nu. The woman is Mrs. Ba Maung Chain, who will hold the Karen Affairs portfolio. She is president of the Y.W.C.A. The Karens, a hill tribe, have been fighting for independence. —Sapa-Reuters.

BUILDING FOR SALE
ON MAIN ROAD
ASIATIC BAZAAR, PRETORIA

Well built 3 large shops with living quarters and spacious yard on 100' x 50' plot in Barber Street facing proposed light industrial area. Built up area approximately 2,500 sq. feet plus yard. Indian area!

FOR QUICK SALE
£5000 A BARGAIN

Contact:

HABIB V. KESHAVJEE

c/o Empire Theatre

522 Boom Street, PRETORIA.

WHAT IS SATYAGRAHA

[The article below is the translation from Gujerati of an article from the book "Mahadevbhai's Diary" (1919)—the views expressed are Gandhiji's views on Satyagraha.]

I FEEL that the time has now come for me to deal with the question of what Satyagraha really means. Satyagraha is a new term, but what it stands for is as old as the world. The literary meaning of Satyagraha, is the insistence of Truth and the strength that results from this insistence. To-day we are using Satyagraha as a power, meaning that the strength which results from upholding the Truth is being used to defend ourselves against the various laws made against us. Truth is religion, it is a principle. Love is religion and also another principle. There are no two religions, therefore Truth is Love or Love is Truth. If we think deeper we will find that to follow Truth without Love is impossible, and therefore the strength of Truth is the strength of Love. Hence we cannot remove our sorrows or difficulties while we have the feeling of enmity and hate within us. This is not difficult to understand. The thousands of ordinary things that we

perform every day are done with Love and Truth. The relationship between father and son, between man and woman, and in short, all these small family relationships are inspired by the strength of Love and Truth and so knowingly or unknowingly, we are all Satyagrahis. In our own lives we will see that in our relationship with our family members, 99 out of 100 times our actions are motivated by Love and truth. It is impossible for any man to speak untruths, follow untruth and be filled with hate, all the time, from the moment he gets up. When selfishness enters our hearts and minds then the power of love in Satyagraha dies. The clash between the selfish elements on both sides creates anger, hate and various untruths, and the result is a torrent of poisonous thoughts. We should spread our relationships with our family members to the wider, bigger family of the world. This relationship should be extended between friends, between ruler and the ruled, and between countries. The man or woman who does not know this relationship, is an animal with only the form of a human being

They do not know the law of Satyagraha. Those who understand the meaning of family relationship are to an extent, elevated from the state of the other. But these, believe that for the gain of the family, anything, even the world can go to destruction. Then their Satyagraha is like a drop in the ocean. People a little more advanced than these will look upon their neighbours, their village folk as their family members, and there will be love in their relationship. People even more advanced, like the people of India, will look upon people of different provinces as brothers and will practice Satyagraha in all their dealings. In the present age, no one in any part of the world has advanced more than this. Really speaking, there is no reason at all for friction to exist between provinces or countries. If we do not live our lives without thinking, if we do not accept ideas and changes without due consideration then surely we will see that, the smallest feeling of hate that we might entertain towards other provinces or countries and if we do not value life, we are lacking in the qualities of a Satyagrahi, and so much of the animal still exists in us. It is the duty and to the benefit of

all human-beings to rise above the animal. There is no greater duty than this. It is the duty of Churches, Temples, organisations and parties to preach this and teach this to the people. In India, we have been given this message, through the ages and therefore we have the feeling that the whole world is one family, within us. I state with the conviction of experience that it is possible for any state and province to adopt this idea of Satyagraha. I will go even further and say that it is impossible to maintain democracy without this element. This is religious living. Those countries who fight other countries have to some extent abandoned the principles of religious living. I will never lose faith that India is worthy to carry this message to the whole world. I hope that every Indian, man or woman, Hindu or Muslim, Christian or Parsi, will sustain this faith.

SHAVING COSTS LESS
WITH
MINORA BLADES
4 Blades For 6d

SWEETMEATS

PURE

WHOLESOME

HEALTHY

★ APPETISING—

- ★ DISTINCTIVENESS of Flavour.
- ★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.
- ★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.
- ★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy any where in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક ભત્તની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ
બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળી તાકીલે વ્યાન આપીએ છીએ.

- ★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.
- ★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

THE HOUSE OF

HOME MADE SWEETMEATS

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class
Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory V Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,
Phone 24965 — DURBAN.

"THOU SHALT NOT STEAL"

R. R. KEITHAHN

I remember what a shock I received when I came to India, over twenty years ago, thinking I was rendering a great service and then reading in *Young India* the words of Gandhiji which ran somewhat as follows: "If you have two chairs in your home, your neighbour is without any, and you do not need these chairs, you are a robber." I was in a bungalow having all conveniences. Most of the families of India would not even have had a satisfactory house in which to live. Naturally Gandhiji's words troubled my conscience. I believe that the conscience of those who read this article should also be troubled.

Most Of Us

Where most of us receive two rupees or more in wages the ordinary villager producing the necessary food and clothing for India, receives only his two annas or less. Is that not stealing? Many of us are busy adding house unto house and field unto field until there is no place in all the land for God's people! Although this problem was felt by the sensitive prophet 2500 years ago, yet the problem of landless agricultural labour in India is perhaps our greatest problem. And it is not primarily a political problem. It is a human problem. But none of us do anything about it. Are we not robbing the lives of these millions?

Religious Leaders

I was at a recent retreat of religious leaders. At the first meal at which I was present I found several people leaving some

food on the leaf. Is it not a custom of exploiters and a false culture? A little later I saw a scavenger family scraping these leaves and eating the food. I felt so ashamed that at the next meal I asked my friends not to leave anything on the leaf and to give the hungry scavenger family good food from the kitchen itself. We were robbing this family not only of food but even worse, of their very self-respect. We must become much more sensitive in these matters

.... and Students

Is not the average student robbing India? Much money is spent on his education by society and his parents. Lakhs of rupees are spent on expensive buildings. Most of the people of India have to do without education. Is not the student a robber?—if he does not study well and thoughtfully, if he does not share his blessings and serve; if he does not go to the village to serve, whence most of the taxes come and where our greatest needs are to be found; if he is not determined to build a new society of justice; if he spends his money and time needlessly on cinemas, athletics, clothes, and so forth. Each student and each citizen should be more thoughtful in these matters,

These are critical days—days of consolidation of our national freedom. The contribution of every citizen is needed. Should we not remind ourselves that there is a moral law "thou shalt not steal."

(From the 'Guardian' 21-2-52)

INDIA

RAY OF HOPE FROM INDIA

THE Frankfurter Allegemeine, a well-known paper of Bonn (West Germany) in a front-page editorial on March 4 under the heading "A Ray of Hope from India" says: The elections were an audacious adventure and one which has never before been risked on Asian grounds. And with the exception of Nehru every other living statesman would have shrunk away from it. Chiang Kai-Shek never had the courage to face such an experiment not even under far more favourable circumstances when he was at the peak of his power. The Chinese Marshal failed because of his lack of courage to face such a hazardous enterprise.

Nehru has won a gigantic success...

"His personal triumph in these elections is more overwhelming than that of any other statesman of our day. He was in this adventure fantastically successful.

"In the new Indian Central Parliament Asia has for the first time a great and freely elected instrument of democratic self-determination. How and for what it will be used can become a matter of greatest importance for the development of extremely disturbed Asiatic continent... Here it will be decided whether democracy on the Asiatic ground is possible and whether it has future. In-

dications are good because the procedure and results in India's elections are a promising beginning."

Indian Army Nurse Honoured

President Dr. Rajendra Prasad presented the Florence Nightingale Medal to Miss Dorothy Davis, the Chief Principal Matron of the Army Headquarters at a function held at the Rashtapati Bhavan on March 8. Miss Davis is the second woman in the Indian Army to be awarded this medal.

The award which is the highest distinction in nursing service was instituted some years ago by the International Red Cross. It has been given to Miss Dorothy Davis in recognition of great devotion and sympathy with which she tended the injured in a serious railway accident.

Speaking on the occasion the President said, "I have always considered nursing, be it a profession or amateur, to be one of the noblest acts an individual can be privileged to perform."

Dr. Prasad observed, "With all the noble traditions of nursing one should feel aptly proud when one of its member finds an honour of being a recipient of the highest award available in the profession. I, therefore, take this opportunity this morning of congratulating members of the nursing profession in general and those who are present here representing that great body.

Among those present at the function were Defence Minister Sardar Baldev Singh, Commander-in-Chief General K. M. Cariappa, Foreign Secretary K.P.S. Menon, Home Secretary H.V.R. Iyengar and members of the Commonwealth Medical Historians Liaison Committee.

Mrs. Roosevelt Impressed

Mrs Eleanor Roosevelt said in New Delhi on March 15 that when she goes back to her country she would tell the people of the United States what trouble new democracy like India had taken to secure a vote for every adult in the country. She said that the peaceful way in which the Indian people had gone to polls and their faith in the democratic way of Government were a lesson even for a country like the United States.

Mrs. Roosevelt was speaking at a reception given in her honour by the Asian Relations Organisation and the Indian Council of World Affairs. Shri B. N. Rau, judge of the International Court of Justice at Hague, presided.

Expressing her gratitude for the warm welcome she has

been given throughout India as nowhere else Mrs. Roosevelt said that the people of India had asked her why the United States of America has been so slow in sending food to India. She explained that it did not mean Americans lacked sympathy or will to help. American congressmen were very sensitive how their constituencies felt about any issue. Also they were much too engrossed in their own problems and were unhappily not aware of the sufferings of people in other parts of the world. But now she said the people of United States were getting to be convinced that India was fighting her economic problems with courage and faith in herself.

'Foresight And Courage'

Testifying before a joint meeting of the Foreign Affairs Committee of the Senate and the House of Representatives in connection with President Truman's 7,900 million Dollars mutual aid programme in Washington on March 13 the United States Secretary of State Mr. Dean Acheson referred to India's food problem and said, "The Government of India fortunately had foresight and courage to take heroic measures to overcome her food shortage. India had set for itself the goal of self-sufficiency in food at the end of four years and it was already clear from the work done in India—some of it under Point Four programme—that the goal was technically possible. India was devoting vast sums to the task of accomplishing a revolution in agricultural practices, health, sanitation and education."

Commenting on President Truman's address to the Congress on the aid programme the Assam Tribune says: "President Truman's praise for the Five Year Plan launched by the Government of India and his assurance to aid it without any strings, political or otherwise, will receive public applause in India... He has rightly warned the USA Congress that the nations to whom American dollars have been promised should not be looked upon as their satellites but as friends... In view of periodical utterances of certain section of American politicians which have not only appeared offensive to India but to many other nations as well in South-east Asia Truman's message on March 6 to his Congress has come not a day early."

In the end the paper remarks, "This warning of the American President will enable recipient nations to accept American aid without any feeling of hesita-

tion much less of protest. That will, we have no doubt, pave the way for closer understanding between USA on one hand and Asian countries on the other."

Progress In Civil Aviation

An official review of the Civil aviation activities during 1951 says: The Civil aviation Department opened five new aerodromes and five communication centres in various parts of the country during the year. The total number of aerodromes now being maintained and operated by the department is 75. Communication stations number 57.

Besides these aerodromes an airfield is being provided at Mangalor which is expected to be ready by the middle of this year. The next year's programme envisages an establishment of communication stations at five places, opening of an area meteorological broadcasting centre at Bombay for requirements of the Middle East region and the strengthening of various facilities at the existing stations.

In the international field bilateral air transport agreements were concluded by the Government with the Governments of Netherlands and U.K. and negotiations were conducted for similar agreements with the Governments of Egypt and Indonesia. An air transport service between India and Afghanistan was also inaugurated.

The Research and Development Organisation was engaged actively on research in Glider development type certification of proto-type aircraft manufactured by the Hindustan Aircraft and research on certain operational problems.

11 flying clubs, two gliding clubs and the Aero Club of India received subsidies amounting to Rs. 158.5 million during the year.

Some of the important works completed during the year were the construction of airstrips at Sualta, North Lakhimpur, Sadiya and Pashigbat in Assam, strengthening of the East West runway at the Santa Cruz, construction of terminal building at Lucknow, erection of Calendar Hamilton Hangar at Guabati and construction of residential accommodation at Ahmedabad, Nagpur, Gaubati, Lucknow and Vadgodra.

First Penicillin Factory

The foundation-stone of India's first Penicillin factory was laid at Pimpri near Poona on March 30 by the Central Minister for Works, Production

and supply Shri N. V. Gadgil. The factory is being built by the Government of India in collaboration With the World Health Organisation and the International Children's Emergency Fund at an estimated cost of nearly Rs.20 million. All the equipment to be imported from abroad will be provided by the International Children's Fund. It will cost about Rs. 4.25 million. The World Health Organisation will provide all the necessary technical assistance and training facilities. The organisation's contribution under this head will be about Rs. 1.75 million.

The factory buildings are expected to be ready by the end of January next year and the production will start towards the middle of December next year. When in full production the factory will manufacture 400,000 mega units of penicillin every month.

With the establishment of the Pimpri factory Poona will have a unique distinction of being the home of three big national enterprises by the Government of India. The National Defence Academy at Khadakvasla and the National Chemical Laboratory at Pashan are the other two that have already been established.

Kilmanjaro Native Cooperative Union

Shri A. B. Pant has sent the following message to the President of the Kilmanjaro Native Cooperative Union, Moshi, on the occasion of the opening ceremony of the completed first section of the Union's new building.

"The work that the Kilmanjaro Native Cooperative Union has been carrying on during the last so many years is being watched with great sympathetic interest by many people and institutions in India. I would like to convey to the KNCU most sincere and hearty congratulation on this occasion of the opening of their new building. I feel that the successful achievement of such a task as you have set before yourself in other areas would contribute positively to the creation of a healthy, sane and human social structure not only in the Trust territory of Tanganyika but all over East Africa. As I am on my way for short leave to India and would be back only in May I regret that I would be unable to attend your function. Under the dynamic leadership of His Excellency Sir Edward Twin. ing I have no doubt that the function will be a great success."

NEWS IN BRIEF

The Indian Government has offered to send a team of Indian nurses to South Africa to encourage Indian girls to join the nursing profession in the Union. This was started in Durban recently at a conference of the Natal Indian Organisation a resolution asking the Government to grant the necessary entry facilities was adopted.

Karachi, Tuesday — The Pakistan Foreign Minister, Sir Zarrullah Kahn, said in Karachi on Tuesday March 18 that the Pakistan protest to the South African Government against the enforcement of the Group Areas Act in the case of Pakistan had produced no effect.

Mrs. Eleanor Roosevelt said in a press interview in Bombay on March 4 that Indian women were accepting responsibility as their counter-parts in other countries did. She said that she was particularly impressed with their work in the sphere of social welfare.

Wing Commander Khub Chand, I.C.S., till recently Deputy High Commissioner for India in Pakistan, Karachi, and formerly head of the Indian Military Mission in Berlin, has been appointed India's Minister to Iraq says a press note issued by the Ministry of External Affairs

The prices of fine and superfine cloth and yarn in India are to be reduced for the second quarter this year. There will be reduction of about 5 per cent in the prices of fine cloth and

and about 9 per cent, in the prices of superfine cloth. The prices of yarn will be reduced by about 7 per cent. in superfine categories. The prices of coarse and medium varieties of cloth which are manufactured exclusively from Indian cotton will continue unchanged for the month of April.

There has been an increase in the production of oil seeds in India. According to official review the annual output at present 7.5 million tons nearly same as in undivided India. The chief producing areas are Deccan and South India.

Quiet Moment

*Wherever I may dwell
Beloved, all is well:
For though they cannot see,
Thou knowest I dwell in Thee*

*The heart has ceased to roam
Since calling Thee its home —
Since calling Thee my love,
The being moves above.*

*How can I be exiled
When I have been Thy child
And always know Thy voice
Bid all my soul rejoice?*

*Wherever I may live
I know that thou wilt give
Success and love, and bless
With calm, my loneliness.*

—Harindranath Chattopadhyaya.

नयां पुस्तके
राष्ट्रवाप्य शीघ्रवा भरे
हार्दिकता-युक्तता देय शी. १०-०
गंधीय अने साम्प्रदा. " ३-०
धर्ममते सुवर्ण युग. " ४-०
देश देशी देय कथाओं ८ ५
मणवानु देवतां आ ओषीय

Phone
Day 24169

Phone
Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

INDIAN SCIENTISTS SEEK TO DOMESTICATE THE SUN

Written For Unesco By NORMAN CLIFF

Delhi Correspondent For The London "News Chronicle"

SUNSHINE is nature's free and most generous gift to those living in tropical climates. Familiar with the sun's daily benediction, they usually take it for granted. As a rule, it has been in countries where sunshine is scarce that it is most highly valued and special attempts are made to enjoy it and put it to work. India is becoming an exception, for India has abundant sunshine—and increasing determination to exploit it.

It is calculated that on one little State in India, Jodhpur, occupying only one-thirtieth of the country's total area, sufficient solar energy is poured to meet the needs not only of the whole of India but of the world! All but a tiny part of this free supply of wealth in terms of energy is allowed to go, to waste. Whilst expending vast sums to erect elaborate and ingenious machinery to generate power, we are deprived of the most abundant source of energy simply because we have not yet discovered how to make efficient use of it.

Fitful effects, have been made, from earliest days in various countries to harness solar energy, but with limited practical success. Only in recent years have Indian scientists studied the possibility of using the sun directly to lighten the burden and cost of daily tasks in homes and fields and in various ways to make life pleasanter. As a result of experiments being conducted at the National Physical Laboratory at New Delhi, there is hope of engaging the help of the sun to cook meals, provide hot baths and irrigate fields. The sun of its own volition keeps Indian houses warm and in fact often overdoes this service to the extent of turning them into ovens in which human beings can pant and perspire. The scientists are trying to induce the sun to cool buildings instead of heating them.

During the country's struggle for independence, Indian leaders, finding themselves imprisoned, with time on their hands, turned their minds to ways of using the scorching rays of the sun to heat their food. Dr. Rajendra Prasad, who was to become first President of the Indian Republic, built an oven of wood, with a glass top and a reflector, in which it was possible to cook the daily ration of rice. It was a lengthy and not very efficient process. Now President Prasad's prison-made

oven stands in the open air kitchen of the National Physical Laboratory as an example and inspiration to the scientists working on the same problem with more promising apparatus. Chief "cook" in this scientific kitchen is young Dr. M. L. Ghai, Assistant Director of the Heat and Power Division, who, despite his youth, has an impressive number of degrees from universities both in Great Britain and the United States. The kitchen range consists of a series of mirrors of varying shapes and sizes mounted in tripods. In the centre of one large convex mirror of polished metal is attached a pressure cooker on a base of glass which acts as a heat trap. With this device vegetables can be cooked by concentrated solar radiation in from ten to fifteen minutes and meat in half-an-hour. Alongside is an aluminium mirror with a percolator affixed at the focal point to a cylindrical tube. From this tea or coffee can be served piping hot in a few minutes. When perfected and simplicity, this apparatus could effect a great saving of time and money to the busy housewife.

At present, with homes warmed by the sun, domestic fires in India are usually needed only for the preparation for food. The fuel normally used in the villages consists of dried cakes of cow dung. This is wasteful in several respects—because it is not an ideal fuel—and because it is an ideal fertilizer. This misuse of material as fuel instead of manure, starves the soil of the means to increase its production of food and helps to keep the peasants' diet on a near starvation level. A process that would save a substantial part of the time, labour and fuel now required for the preparation of inadequate meals would be a blessing to Indian homes. The problem is to simplify the apparatus and to bring it within reach of the ordinary peasant's purse. On this aspect the scientists are of course at once hopeful and properly cautious, but there are indications that Dr. Ghai and his colleagues are well on the way towards an early solution.

With cooking processes dependent upon the co-operation of the sun, it is obvious that until the storing of solar heat can be made effective, meals will still have to be prepared in the old way on sunless days and at night if

the main meal is not taken at midday. Therefore, whilst saving time and money, solar cooking could benefit the Indian housewife for only nine or ten months of the year and would be capable of adoption in other countries to a degree governed by the amount of sunshine upon which they can normally rely. The biggest advantage of solar cooking will be in the matter of cost. Once the apparatus has been bought, the sun does the rest and no further expenditure is involved. The same is true of other devices involving adaptations of similar principles.

Most Indian houses have flat roofs and are favourite sleeping places. Pipes run under a glass surface to trap the sun's heat can be made to supply storage tanks and to provide a domestic hot water system for nothing but the initial outlay. As large sheets of glass would soon be broken, particularly by children playing on the roof, tile-sized panes have been adopted in the Indian experiment. Plans are being made to cool buildings by allowing concentrated solar radiation to heat oil can be used to work a system of refrigeration for the low-cost air-conditioning of houses—an important possibility in India where temperatures and the cost of electrical power are both very high.

Working on the principle that air expands when heated, a small engine can be kept running in air and sunshine alone. It is confidently believed that this idea will eventually enable peasants to run their irrigation pumps without cost or animal power. At present bullocks, camels and buffaloes are used to keep water pumps going. In future the sun will do the job—

without competing with man for food gains which are still in short supply.—(UNESCO.)

Correction In 'India And Kashmir' Article

Dear Sir,—I hope you can find space for this short letter. In my article on "India and Kashmir," which you published on March 14, the last part of the last sentence about "Nehru's private war" was to be omitted. The phrase had been told me by an acquaintance recently in New Delhi, but on reconsideration I had come to the conclusion that it was probably the cynical utterance of a few officials. I, therefore, did not wish to publish this rather petty comment on one whom, whatever my differences with him on a few matters, I greatly admire.

My I also correct two misprints in the article? "The State's population is 75 per cent. Moslem . . ." and "the savagery of the (Muslim) tribes was matched by the extermination of the Muslim minority in Jammu (by the Hindu majority)."

Yours Faithfully,

C. W. M. GELL,

Cuticura

ANTISEPTIC OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

P.O. Box 96,

Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

A MODERN GALLEY SLAVE

MRS. E. M. HATT, a Journalist and author who has been familiar with books and newspapers all her life, recently gave a BBC talk about her work as a publisher's proof reader. Her first acquaintance with the printed word began when she was four and, annoyed by an older sister's new party frock and the arrival of another badly, she retired beneath the washstand with a pile of children's literature and decided to learn to read to "get even" with the others. She has been reading for enjoyment ever since then and in the past eighteen years has read for payment the proofs of three thousand books.

To those who had no knowledge of proof reading she explained that it consisted of spotted inconsistencies, inaccuracies, libellous passages, occasional indecencies, repetition and incomprehensibility. She never made any alterations to a text without consulting the author and had yet to meet one who was amiable when tackled. Mrs. Hatt considered proof reading an ideal means of livelihood for women for it was portable and could be done almost anywhere. A clever

women could plan it to fit in with four or five other occupations, for the hand that rocked the cradle while the voice crooned the lullaby could occasionally grab a pencil to make a correction. The disadvantage of doing the job at home was her atrocious availability. "It is the most difficult thing in the world for a proof to become totally. "It is the most difficult thing in the world for a proof reader to become totally hors de combat" she said, "A machinist has only to break both legs, a bookbinder to fracture both arms, a teacher to develop quinsy or German measles to become temporarily unemployable, but unless he's suffering from acute eye trouble or a noticeable degree of insanity, a proof reader can struggle on so long as he can still hold a pencil between his teeth or propel it with palsied hand"

It was strange what a hold the job had on readers for few of them could bear to let an error remain unmarked, even when reading an old newspaper or book that was no concern of theirs. This was not too bad but she found that proof reading

caused her to acquire a rage bag mentality. Some readers had an ingrained respect for knowledge that compelled them to digest and retain all the fact they read. She favoured impassive resistance and had, she said, "an imperviousness to unwanted information which many a schoolboy might envy. I have to study with closest attention the writings of art critics, cattle breeders, baby-care experts, architects, fruit-farmers, tessellated pavement layers, Cordon Bleu cooks, university reformers, politicians, canteen managers, spiritualists, military geniuses, sludge-disposal pioneers, needlewomen, economists, safe-breakers, visionaries, and countless other specialists. Out of the million of genuinely inspired, trenchant, irritating, illuminating, or otherwise remarkable observations which have been presented to me, I retain a mere score or so of unrelated items. Just as Father William toughened his jaw by domestic argument I have toughened my mental fortress against invasion by long resistances. And such invaders as do get by soon die of inanition or in mortal combat with stubborn, stick-in-the-mud defenders"

She was often asked how she could bear to read huge books on subjects which did not interest her, but she had only two real hates, protracted love stories and work on moral philosophy. Another question was how did a woman become a full-time proof reader? This was a teaser, for officially there were none, and the jobs were always filled by men who fully protected by their organisation, might pass from youth to old age without reading more exacting than "buy our best pork sausages, guaranteed quality" or some similar strange slogan on paper bags. A third question was still unanswered—the origin of the fascinating word "wayzgoose," meaning a printer's beanfeast. "When I retire," said Mrs. Hatt, "I intend to discover at which moment in history it became corrupted from the fine old word "wayz-gander."

—BBC Weekly Talks Summary.

Asiatic Affairs Commissioner Appointed: Mr. J. Q. R Goodwin has been appointed Acting Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street,

DURBAN.

Box 2689.

Tel. Add.: "SUITINGS."

Phones: 20063 & 63512.

★ They Made Her A Star ★

Our Picture Serial

Sally Ross, actress, is engaged by John Bailey, a film director as a stand-in for the star, Magda Frayne. She is Magda's double. Sally meets again Peter Brett, camera-man, who loves her, proposes, and is accepted. Bailey confesses Magda is missing, and persuades Sally to take the star's place. Later, Sally finds a threatening note and Bailey tells the police, begging them to keep quiet about Sally's impersonation. Peter, meanwhile, thinks Sally has run out on him. A man enters Sally's room,—it is Magda's husband, Geoff Kroom! He takes money and vanishes. Then word comes that Magda has been found murdered! The make up man reports a blonde wig is missing, and Carol Do, the actress who wants Peter, says she saw Magda with it. Carol is seen dancing with Geoff Kroom but he disappears, Carol saying he just asked her to dance and that she does not know him. Then Geoff Kroom threatens Sally again!

Sally tells Bailey about Kroom's phone call. "Sally, marry me and let me look after you!" "But there is Peter—I can't!" she says.

During the "shooting" of a scene, Sally thinks Peter is looking at her intently. Is he suspicious? Could she have betrayed in any way, that she is not Magda Frayne?

Later, Peter knocks Sally's bag on to the floor and bends down to pick up the scattered contents. "Sorry Miss Frayne!" he says, and Sally imagines he stresses the name

That night, someone knocks at the door of the flat, and Sally is scared it is Geoff Kroom—and she is alone! But it is Peter.

"You're not Magda—you're Sally!" he accuses. "I upset your bag on purpose—and found one of my letters to you in it!"

"Yes, it's true," Sally confesses, "I did it to help John Bailey when Magda disappeared." But Peter is unforgiving and leaves.

In Bailey's office next day, in Sally's and Lena's presence, Inspector Wilson announces, "We've found Magda's body!" Lena faints

"This fountain pen," the inspector says, "was found near the body." Sally, horrified, sees it is one she gave Peter! (Continued next week)

Save Money On FURNITURE

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY

(PTY.) LTD.,

64 Alice Street,

DURBAN.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

HINDU DHARMA

By— M. K. Gandhi
Price 10/-

To be had from:

'INDIAN OPINION,'
P Bag, Phoenix, Natal.

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists
Price 8 - including postage.

'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal.

वर्धा शैक्षिक योजना

शिक्षक उंची रीति आपतुं तेनी
समज गांधीजना मेळीक ज्येष्ठोदान
धुज्य २ ६

आ ज्योशिसेयी मजशे

ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન

મહત્ત્વા મંપીલના હસ્તે
કર્તે ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૦ થું—અંક ૧૨

શુક્રવાર તા. ૨૮ માર્ચ, ૧૯૫૨.

કુટક નકલ પેની. ૬

“ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅન”

શુક્રવાર તા ૨૮ માર્ચ, ૧૯૫૨.

વોટર્સ એક્ટ પર છેવટનો ચુકાદો

ગણણીઓના મતાધીકાર પર અકુશ ચુકનારા સેપરેટ રેપ્રેઝેન્ટેશન ઓફ વોટર્સ એક્ટ પર અપીલેટ કોર્ટ, જે સાઉથ આફ્રીકાની સૌથી વરિષ્ઠ ન્યાયની અદાલત છે, તેણે સર્વાનુમતે ચુકાદો આપ્યો છે કે, એ કાયદો નકામો છે અને કાયદેસર અમલ માં સુક્રી શકાય તેવો નથી. સાઉથ આફ્રીકાની બીન-ગેરી પ્રબંધને આથી ઘણી જ રાહત મળી છે. સાઉથ આફ્રીકામાં એક સંસ્થા ઝોવી છે કે જ્યાંથી તેઓને નિષ્પક્ષ પાતપણે ન્યાય મળી શકે છે અને જે સઘળા દેશોથી પર છે એવા સાઉથ આફ્રીકાની ન્યાયની અદાલત પર તેઓનો વિશ્વાસ પુનઃસ્થાપિત થયો છે. વળી આ ચુકાદાથી સાઉથ આફ્રીકાની ન્યાયની અદાલતે જગતભરમાં પોતાની પ્રતિષ્ઠા વધારી છે.

પરંતુ કમનસેમી નેશનલીસ્ટોને એથી સતોષ થયો નથી. તેઓ તેમાં પોતાની સઘળી માનીતી ચોજનાઓ પડી ભાંગતી નેહ રહ્યા છે. વડા પ્રધાન ડો. મલાન તો એટલી હદે ગયા છે કે અપીલેટ કોર્ટના ચુકાદાની ઉપરવટ જવાનું અને પાર્લામેન્ટે પસાર કરેલા કાયદા પર અદાલતની હક મત નાણુક કરનારો કાયદો લાવવાનું તેમણે બહાર કહ્યું છે.

તા. ૨૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૧ ના ન્યાય પાતાના પ્રધાન મી. સી. આર. સ્વાર્ટ્ઝે સીડીકોર્ટ ખાતે બાપણ કરતા કહ્યું હતું કે સરકારનામાં નાનીથી ગોટામાં મોટી ન્યાયની અદાલતની સ્વતંત્રતાની આટલું આવશે નહિ સરકાર કાયદા ઘટે છે અને અદાલતોએ સરકારથી સ્વતંત્ર રહી પોતાની

શક્તી અનુસાર કાયદાનો અર્થ અને અમલ કરવાનો છે. વધુમાં તેમણે કહ્યું :

આ ચેતવણી આપવાની મને ભર જણાઈ છે કે જેથી આપણને ખાતરી રહે કે આપણે મને ત્યારે ન્યાયની અદાલત પાસે જઈ સહીએ છીએ. ઈઠકવાર છુલો થાય છે છતાં સાઉથ આફ્રીકાની અદાલતો સ્વતંત્ર છે અને પોતાની શક્તિ અનુસાર સરકારની દબલગીરી વિના ન્યાય સુકવી શકે છે.”

ડો. મલાનનું સુચવાયેલું પગલું તેમની જ સરકારે આપેલાં વચનને ભંગ કરનાર છે.

કોઈ પણ સમજી માણુસથી ઇનકારી નહિ કે કાયદા કે અપીલેટ કોર્ટના ચુકાદાથી દેશમાં બંધારણીય કટોકટીની સ્થિતિ ઉભી થઈ છે. સાધારણ રીતે આવા સંજોગોમાં સરકારે પોતાની હાર સ્વિકારી રાજીનામું આપવું નેહ એ. પરંતુ પાર્લામેન્ટમાં બીરોધી પક્ષના રહોડાં બંધ કરી દેવાના પ્રયુષ્ઠ તરફથી લેવાઈ રહેલાં આપણુદી બરેલાં પગલાંથી પાર્લામેન્ટને પણ એક મબકરૂં પગલાની દેવામાં આવી રહી છે.

નેશનલીસ્ટોએ લોકમતની અવગણી કરી ગમે તે રીતે પોતાનું ધાણું કરવે નો નિશ્ચય કર્યો છે બીન-ગેરાર્મો, જેઓનો કસોટી અવજ નથી, તેઓ તો મૌનપણે આ સઘળું નિહાળી રહ્યા છે. પરંતુ અંગ્રેજોને ઘણા ઉરકેરાયા છે અને ઠેક ઠેકાણે કહી નથી થઈ એવી જગી સલામો થઈ રહી છે અને સરકારના પગલાંને સખત રીતે વખોડી કાઢવામાં આવી રહ્યું છે. તેનું પરિણામ શું આવશે એ તો ભેવાનું રહ્યું. હાલની પરિસ્થિતિ હિટલરના રાજ્ય હેઠળના જરમનીનું સમરણ

કરાવનારી છે. જરમનીમાંથી નીતી અને ધર્મનો લોપ થયો ત્યારે હિટલર પેદા થયો હતો. તેણે પોતાનું વર્ચસ્વ સ્થાપ્યું અને આખરે તેનો તેમજ તેની આસપાસ સઘળાનો નાશ થયો. સાઉથ આફ્રીકામાં આ વસ્તુનું પુનરાવર્તન થતું બેવામાં આવી રહ્યું છે. સાઉથ આફ્રીકામાંથી નીતી ધર્મનો કદાચ સર્વથા લોપ નહિ થયો હોય તો પણ તે અતિ ક્ષીણ થયો છે, અને તે કારણે જ અનિષ્ટ તત્વો પેદા થયા છે અને આલે તે સામ્રાજ્ય ધરાવવા લાગ્યાં છે. આ અનિષ્ટ તત્વોને વીધે એક વસ્તુ કહી શકાય છે કે તેઓની પાછળ પ્રમાણીકતા અને સત્યનિષ્ઠા રહેલી છે, પછી ભલે તેમાં ઘાતકી પણું ગમે તેટલું હોય. તેના વીરોધી તત્વોને વિષે શું એ વસ્તુ કહી શકાય ખરી? શું તેઓનામાં ખરેખર પ્રમાણીકતા અને સત્યનિષ્ઠા રહેલાં છે? કે પછી તેઓનામાં સ્વાર્થ દૃષ્ટિ અને અસુક પ્રમાણમાં દંભ રહેલાં છે.

બીન-ગેરાર્મો સવાલ એ આલે સાઉથ આફ્રીકાનો સૌથી મોટો સવાલ છે. સારી હોયા ખરાબ, નેશનલીસ્ટોની એ સવાલ વિષેની ચોક્કસ નીતી છે. એજ વસ્તુ યુનાઈટેડ નાશીને વિષે નથી કહી શકાતી. તેઓ પ્રમાણીકપણે એમ નથી કહી શકતા કે એ આગત માં તેઓ નેશનલીસ્ટોની સાથે ઘણું અંશ સંબંધ છે. એ નીતી સદંતર અન્યાયી અને અનીતી ભારેલી છે એ ઈન્કારી નહિ શકાય. આથી યુનાઈટેડ પાર્ટી અને ટોચે કમાન્ડો ગમે તેટલો શોર કરે પરંતુ ન્યાં સુધી તેઓ ની નીતી સત્ય અને નીતીના પાયાપર રચાયેલી નહિ હોય ત્યાં સુધી તેઓનું કશું નહિ વળે. નીતી અને ધર્મના બળો અનીતી ના અને અધર્મના બળોને ઠાળી દેવાના અથાગ પ્રયત્નો કરવામાં

નહિ આવે તો અમને બચ છે નેશનલીસ્ટોનું ભેર વધતું જ અને છેવટે જેમ જર્મનીમાં ઈલરનું થયું હતું તેમ તેઓને ને જ આ મુંદર દેશનો નાશ થઈ

નેંધ

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીના (શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ જે એ દીવસના ઉપવાસનું તપ શરૂ કર્યું તેનો આલે યુવાન તા. ૨૭-૩-૫૨. છેલ્લા દીવસ છે.

આ અઠવાડીયામાં તેઓએ ઠીક ઠીક વેદનાઓ સહી અને પછી ઠીક આવી ગઇ છે. વચન ૧૦ છે એટલે કે આ ૨૧ દીવસમાં ૨૦ રતલ વચન ખોયું છે સોષવારથી સર્વોદયમાં પ્રાર્થના કરવા માલિને શક્યા ન હતાં. આથી સંજની પ્રા નહેવાના મકાન સામે “ જીવન” સામે કરવામાં આવે છે.

ઇપ્સરની કૃપા હશે તો આજને દીવસ પસાર થયો કાલે એટલે તા. ૨૮ મીના સવારના આઠ બજે પ્રાર્થના કરવામાં આવશે ત્યાર પછી એરેન્જમેંટ રસ છૂટવા સ વાસ છેડાશે.

આ ત્રણે અઠવાડીયા તેઓએ ઈન્ડિઅન ઓપિનિઅનના તંત્રીવેષ લખ્યો છે. અને એ લેખના પુઠો પણ સુધારી શક્યા છે. આ ઉપરાંત મુલાકાતોએને મળવાનું અને સધારણ વાવું કરવા નેહલી તેઓ શકતી ધરાવી રહ્યા છે એ ઇપ્સરની કૃપા છે. રોજના સંદેશ એ આ શુભેચ્છાના પત્રો અને બાપા ઝોનો રોજના ખખરાથી માલોખાર રહેવા તેઓ તે ઉપર પણ ખાન આપે છે.

સ્કોટીશ ચર્ચના નેતાએ, દક્ષિણ આફ્રીકાની રંગબેદની નીતીને દીધે અહિં આવવાનું માંડી વાણું સ્કોટીશ ચર્ચના નેતા, ડો. ડબ્લ્યુ. વાઇટ એન્ડર્સન, આવતા મહીનામાં દક્ષિણ આફ્રીકા આવવાના હતાં, પણ અહીંના રંગબેદની નીતીને લીધે એને હાવે આવવાનું માંડી વાણું છે. એક નિવેદનમાં તેઓ જણાવે છે કે-વાન સીપીક ઉત્સવની સમીતીને જે જણી રહ્યું છે, કે હું આવી નહીં શકું, કારણ માંડે ત્યાં આવવું, કદાચ અમારી અર્થ તરફથી લાં યઇ રહેલા કામને તુકથાન પહોંચાડશે, કારણ મારી હાજરી

અન્ય" થઇ શકે છે." ડો. એન્ડર્સન ના આવવાના સમાચારથી, ઘણા લોકો એ એન્ડર્સનમાં મોટાંતો અને કાળજી લખી વિરોધ દર્શાવેા દેતા. દક્ષિણ આફ્રીકામાં વરતા ઘણા રાજીનેટડાસને આથી કુ:પ થયે, પણ ડો. એન્ડર્સન, અહીં ચાલી રહેલા કામને તુકસન પહેલાંડવા ઇચ્છતા નથી. એન્ડર્સનની પ્રેસીપીટિરીની પરદેશી માર્શલ કમીટીએ રાજીનેટીયું હતું કે તેઓ દક્ષિણ આફ્રીકાની રંગબેદની નીતીને વીરોધ કરે છે.

દક્ષિણ આફ્રીકાના સવાલ યુનાઇટેડ નેશન્સના બનરલ સેક્રેટરી મી. ટી.મીલી, વિચારમાં પડયા છે કે, હાલ-દક્ષિણ આફ્રીકાના સવાલમાં એમ ને પડવાનો-સમય આવ્યો છે કે નહીં. બનન્યારીની રરગીએ પેરિસમાં બનરલ એસેમ્બલીએ નકકી કર્યું હતું કે, માર્ચની ૧૨મી સુધીમાં દક્ષિણ આફ્રીકા તથા હાલ અને પાકિસ્તાન તરફથી એ પ્રતિનિધિઓ નીમવા અને એક ત્રણ-માણસની સમીતી યોજવી, અને આ બે દેશોએ ત્રણને ત્રીને પ્રતિનિધી નીમવેા, અને આ ન બની/શકે તો, યુનાઇટેડ નેશન્સના બનરલ સેક્રેટરીએ એ નીમવેા. એ ૬૦ દાક્ષિણમાં કાઇ જ ન થાય તો સેક્રેટરીએ પોતાની મદદ આપવી. આ અરસામાં પરબ્ધદાર મળે છે, અને દક્ષિણ આફ્રીકા વડા કાટ કરવાને તકવાર છે, પણ યુનાઇટેડ નેશન્સે કહેલી ચરતો સાથે નહિ, અને તે ગ્રૂપ ઝેરીયાઇ એકટને થોડા સમય માટે મુલતવી રાખવા તર્કવાર નથી.

એમ બન્યુવામાં આવ્યું છે કે હવે હાલ-પાકિસ્તાન-દક્ષીણ આફ્રીકા અને સેક્રેટરી વચ્ચે વાતો થયે અને થું કરવું તે નકકી થશે.

ટોચાં કમાન્ડો શિરત માગે છે
 યુવાવર તા. ૨૨મી માર્ચના રોજ, નેહરુનીસબળમાં ટોચાં કમાન્ડોના નેતા, મી. એ. ઇ. (સિલર) મલાને એક નિવેદન બહાર પાડી બન્યુવું હતું કે -“છેલા થોડાક વખતમાં, પ્રધાન મંત્રી, ડો. મલાને ટોચાં કમાન્ડો ઉપર એવા આક્ષેપ યુક્તયા દતા કે, આ સંરચા ડોમ્યુનીટીઓના દાખમાં છે, અને તેને લીધે, બીન-ગેરાઓમાંના અધુક બેબાબદાર લોકોની ઉપર અધુકનીય પ્રભાવ પડ્યો છે. આથી અમારે બન્યુવવું પડે છે કે જે લોકો ડો. મલાનના વાકયોથી ઉધે રસતે ચઢી ગયા હોય અને જેમના મનમાં ટોચાં કમાન્ડો માટે ખોટો ખ્યાલ હોય, એ લોકોને માહુમ થાય કે અમે કોઇપણ બંતના કામયા તોડવાના, અથવા કોઇ પણ બંતના આવા બંતવોમાંના લેવાના નથી. ડો. મલાનના વાકયોને તો તમારે એક ડરી ગયેલા રાજદારીના શબ્દ માનીને ભુલી જવા બેઇએ. મારા પર્ષે કંપટાઉમાં યમલે તોફાન ગયા સરકારે ટોચાં કમાન્ડો ઉપર આક્ષેપ

યુક્તયા દતા, પણ સરકારે આની તપાસ કરવાની તકલીફ નહોતી લીધી. છેલ્લા થોડાક વખતમાં પ્રધાન મંત્રીએ પોતા ના ભાવણોમાં જે શબ્દો ઉચાચી છે તે માટે અમને ચિન્તા થાય છે. સરકારે દેરાને ફરી એકવાર ફોગ દીધો છે. તેઓ સારા અને નસામાં ફરક નથી બન્યુતા સરકારને ફકત કાપદેસર રીતે જ દરારી શકારો, પણ રાજીનેટીયું રીતે પણ તેમને દરાવવા પડશે, અને આને માટે ટોચાં કમાન્ડો અને બીજા ઘણા વીચાર દક્ષિણ આફ્રીકોનો પોતા તું બનવું કરશે, કે જેથી દક્ષિણ આફ્રી કોમાં અમે સારી અને જવાબદાર સર કાર રચવા.

આ સવાલ પર 'ફ્રેન્ડ ડેલી મેલ'
 'માર્ચ ૨૨મીનું 'ફ્રેન્ડ ડેલી મેલ' પોતાના અગ્રવેષમાં લખે છે કે-“રોડેટ લેન્ડના ચર્ચના રે. ૩૫૫. ૩૫૫. એન્ડર્સને જે અહીં ન આવવાનો નીર્ણય કર્યો છે તે કદાચ, ખોટો પણ હોય, પણ એવું કારણ જે છે, તે તો આજે બધા સારી રીતે બન્યુએ છીએ. રે.વ. એન્ડર્સનને કહેવામાં આવ્યું છે, કે એ તેઓ સરકારના આમંત્રણનો સ્વિકાર કરી અહીં આવે તો લોકો એમ માનશે કે તેઓ અહીં ની સરકારની નીતીને ઉતેજન આપે છે. પણ આથી તેમને ડરી નહોતું જવું બેઇવું, કારણ દક્ષિણ આફ્રીકામાં તો કોઇજ આ વાત માનત નથી, અને રોડેટ લેન્ડમાં ઘણા ઓછાએ માનવા તકવાર યાત કે, રે.વ. એન્ડર્સન જેવા પુરૂષ. વાન-રીખીક ઉત્સવમાં હાજરી આપી-મલાનીઅમને ઉતેજન આપે છે. ડો. એન્ડર્સનની નીતીથી એમલાને છે, કે અહીં હવે કોઇ પણ બંતને બીજે પક્ષે નથી રહ્યો, અને આથી ઘણા વીચારવાન લોકોને કુ:પ થાય છે, એમના આવવાથી ઘણા લોકોને હિચ્મત અને આચ્ચન મળત

છતાં ડો. એન્ડર્સનના નિર્ણયની ટીકા કરવી સહેલ નથી સરકારને ના પાડીને સરકારને તેઓએ બોલા પાડ્યા છે. તે પછી આપણે ગ્રેઇ શરૂએ છીએ કે કેટલી દલ સુધી દક્ષિણ આફ્રીકાની નીતી પરદેશમાં ઘુણા ઉત્પન્ન કરે છે

મીસીસ રૂઝવેલ્ટ ભારતમાં

ન્યુ ડિલ્હીમાં તા. ૧૫મી માર્ચના એશીયન રીવેશન્સ ઓરગનાઇઝેશન અને ઇન્ડીયન કોલેજીયલ એકેડે વર્લ્ડ એફેસે તરફથી, યોલવામાં આવેલા સમારંભમાં, એવાતા શ્રીમતી રૂઝવેલ્ટ, બન્યુવું કે:- “હું મારે દેશ પાછી ફરીયા ત્યારે અમેરિકાના લોકોને દેશને ખ્યાલ આપીશ કે, હાલે પ્રભુ સત્તાકારીય રચાપવા માટે કેટલી પ્રયાન

કર્યો છે. જે શાંતી અને શિરતથી આ યુટેણી થઈ છે અને લોકોને પ્રભાસવાક રાજમાં વિશ્વાસ છે એ બધું, અમેરિકા જેવા યોટા દેશને શીખવાની જરૂર છે.

હાલમાં માફ જે રીતે સન્માન થયું છે એવું માફ સન્માન બીજે ક્યાંય નથી થયું. અમેરિકાએ હાલે અનાજ મોકલવામાં ઢીલ કરી છે એનો અર્થ એ નથી કે અમેરિકામાં સહાવૃણીતી ઝોઝી છે, અથવા મદદ આપવાની શ્વતિ ઝોઝી છે. આને અમેરિકાને પોતાના, સવાલોના ઉકેલ કરવામાં એવા પડયા છે, કે કમનસેબી, તેઓ કુનીવાના બીજા લોકોના કુ:ખને સમજ યા બેઇ નથી શકતા. પણ હવે અમેરિકામાં લોકો સમજવા લાગ્યા છે હાલે પોતાના આર્થિક સહાલેાને, હામિત અને વિશ્વાસથી સામનો કરી રહ્યું છે. હું અમેરિકા પાછી ફરીયા ત્યારે મારા લોકોને બન્યુવીશ કે મીમતા બાંધવા માટે, તેઓએ બીજાના કુ:ખ અને જરૂરીયાતો બન્યુ લેવા જરૂરી છે.”

આ અવસર ઉપર બોલતા શ્રી. બી. એન. રાવએ બન્યુવું કે-“હાલે અને અમેરિકા વચ્ચે નવા સંબંધ બનડયો હતા, ત્યારે પણ હાલમાં, અમેરિકાના એલચીઓ તરફ ખીન્તા બતાવવામાં આવી હતી. શ્રીમતી રૂઝવેલ્ટ પોતે બેઇ શકે છે, કે એક મુકિતથી આપા દેશ ઉપર કેટલી અસર પડી શકે છે. એ શકિત તે શ્રી. વીનોબા ભાવેતું મહાત્મા ગાંધીજીનું કામ છે.”

પરચુરણ

—ગયા અઠવાડીયામાં ડરખનમાં નાટક ઇન્ડિયન ઓરગનાઇઝેશનની મોન્કર-સ મેમ બન્યુવવામાં આવ્યું હતું કે, હાલે ની સરકારે હાલથી નસો મોકલવા માટે પોતાની તકવારી બતાવી છે, જેથી અહીંની છાકરીઓને તે નસીંગ માટે ઉતેજન મળે. ડારગનાઇઝેશન એક દરાવમાં સરકારને અરજ કરી છે

કે આ નસોને દક્ષીણ આફ્રીકા આવવા ની પરવાનગી આપે.

—૧૮ મી માર્ચે નેહરુનીસબળમાં સેન્ટ પેટ્રીક્સ ડેના ખાણમાં બાબણ કરતાં મી. નોડી, પોરટસ અને ટેલીમાફના મંત્રીએ બન્યુવું કે “દક્ષિણ આફ્રીકા માં કેમી સવાલ છે જ નહીં. આ બધું આપણે છાપમાં વાંચ્યે છીએ પણ સાધારણ માણસોમાં તો વેર નથી એ નથી કે અમેરિકામાં સહાવૃણીતી ઝોઝી છે, અથવા મદદ આપવાની શ્વતિ ઝોઝી છે. આને અમેરિકાને પોતાના, સવાલોના ઉકેલ કરવામાં એવા પડયા છે, કે કમનસેબી, તેઓ કુનીવાના બીજા લોકોના કુ:ખને સમજ યા બેઇ નથી શકતા. પણ હવે અમેરિકામાં લોકો સમજવા લાગ્યા છે હાલે પોતાના આર્થિક સહાલેાને, હામિત અને વિશ્વાસથી સામનો કરી રહ્યું છે. હું અમેરિકા પાછી ફરીયા ત્યારે મારા લોકોને બન્યુવીશ કે મીમતા બાંધવા માટે, તેઓએ બીજાના કુ:ખ અને જરૂરીયાતો બન્યુ લેવા જરૂરી છે.”

—નેહરુનીસબળમાં પશ્ચીમ વિભાગ માંથી નેટીવોને કાટવાના વીચારનો વીરોધ કરતા. આફ્રીકન નેતા ડો. યુમાએ, નેટીવ એફેસેના મંત્રી ડો. વરવુડને તાર કયો છે. અને એમાં એમને બન્યુવું છે કે, “આથી, નેટીવ ની રહેવાની હાલત ચુું ખગડશે. અને વધુ લોકો રૂઝવાર વગરના થશે, અને આથી ફૂલડ, તોફાન, અને અનીતી થવા પણ બન રહે છે.”

—માર્ચની ૨૨ મીએ એક નિવેદન રજૂ કરતા, “કલડ પીપ્લસ નેશનલ યુની યન” બન્યુવે છે કે “દેશના પાંચ વિદાન બનેએ જે કલડ મત વીપે નીર્ણય બહાર પાડ્યો છે. તેથી હબારે કલડોના મનમાં જે ગેરાઓ માટે ઝેર છેલ્લા થોડાક વખતમાં દાખલ થયું હેતું તે દુર થયું છે.”

—પાકિસ્તાનના પરદેશ મંત્રો સર અફ્લકા ખાને, કરાચીમાં માર્ચની ૧૮ મી તારીખે બન્યુવું કે, પાકિસ્તાનની સરકાર, દક્ષીણ આફ્રીકાની સરકારને પોતાનો વીરોધ દર્શાવેા દતા કે, ત્યાં વરતા પાકિસ્તાનીઓ ઉપર ગ્રૂપ પાડેા કામને કામદો લણ ન પાડવો પણ ખેદ સાથે બન્યુવવું પડે છે કે, એનો કોઇ પણ બંતનો પ્રભાવ પડ્યો નથી.

અખંડ સૌભાગ્ય
 “લાઇ”
 અખંડ રહે સૌભાગ્ય તમારાં, કુમકુમ કંકણુવાળા.
 દેવી ધર ધરનાં અજવાળાં.
 બાલે રવિ સમ કુમકુમ ડીલડી.
 પ્રગટે પાવકલવાળા બાલે પાવ નિરાળાં...અખંડ.
 કણુપ્રિય રણુકતા કંકણુ રેલે, સંગીતની રસધારા,
 રણુકે રણુકે બણુકા વાગે નણુલ્લના વીરાના.
 દેવી ધર ધરના અજવાળાં...અખંડ.
 સીતા, સાવિત્રી, અનસુયા, અન્ધવતીની છાયા.
 સુતીમંત “દોમડી” ભક્તિ ગીત તુજ જગે સર જ્યા.
 અખંડ રહે સૌભાગ્ય તમારાં.

સત્યાગ્રહ શું છે ?

[મંધીઈએ આ લેખ ૧૯૨૯માં બ્યારે દોઢમાં અસહકારની ચળવળ થયે યથા અને રેપેલ્ટે એકટ સામે વિરોધ થયે કયોે ત્યારે બહાર પાડ્યો હતો તે “મહાદેવ દેશાનની ડાબરી પુસ્તક પાંચમાં”માંથી અહીં અમારા વાચકોના સાભર્યે ઉતાર્યો છે. આ દેશના કલ્પકારીના વખતમાં આપણને તે મામલે શંકા બને એ આશર્ય — અ. ધ. એ.]

(સત્યાગ્રહ નવો શબ્દ છે, પણ જે તત્વોને એ સુચક છે એ તે અનાદિ કાળનું છે સત્યાગ્રહનો શબ્દાર્થ તે આરેલોજી છે. સત્યનો આગ્રહ, અને આગ્રહથી જે બળ ઉત્પન્ન થાય છે તે બળ, આપણે અસાર સત્યાગ્રહને એક શક્તિ રૂપે વાપરીએ છીએ એટલે કે સત્યનો આગ્રહ કરવાથી ઉત્પન્ન થતી શક્તિ આપણે શેલેટ કાયદારૂપી શંકટનું નીવારણ કરવાને સાધ વાપરી રહ્યા છતાં. સત્ય એજ ધર્મ છે એ એક સિદ્ધાંત છે. ગ્રેમ એજ ધર્મ છે, એ બીજો સિદ્ધાંત છે. ગ્રેમ ધર્મ કાંઈ બે હોતા નથી. એટલે સત્ય એ ગ્રેમ છે અથવા ગ્રેમ એ સત્ય છે એવી વધારે વિચાર કરવા બેસીએ તે આપણને મારુમ પડશે કે ગ્રેમ વિના સત્યનું આચરણ અશક્ય છે, તેથી સત્યની શક્તિ એ ગ્રેમની શક્તિ છે. એટલે આપણે વેર બાવ રાખીને વિજ્ઞાનનું નિવારણ નથી કરી શકતા. આ વાત યુદ્ધ નથી, પણ સમજવામાં સાવ સહેલી છે. આપણા હૃદયને કાંઈને વિશે આપણે ભેંધણું છીએ કે તે ગ્રેમ અને સત્યથી બધું હોય છે. આપ ઠિકરા વચ્ચેનો સંબંધ, સ્ત્રી પુરૂષ વચ્ચેનો સંબંધ કુંકામાં કોટુંબીક બધા સંબંધોમાં આપણે ધણે બાજે સત્ય અથવા ગ્રેમની શક્તિ જોઈએ કરીએ છીએ, એટલે આપણે જીવે અનજીવે પણ સત્યાગ્રહી હોઈએ છીએ. આપણી પોતાની છાંટી ઉપર આપણે નજર ફેરવી જાયે શું તે આપણને મારુમ પડશે. કે આપણાં સભાં મેંધીઈમાં સત્યના વખતમાં નજરમાં નવસો નવાણુ વળેતો તે આપણે સત્ય અને ગ્રેમને વશ યજ્ઞેશા હોઈએ છીએ. માણસ હજોશ સવાથી ઉભી રતા લગીમાં પોતાનાં બધાં કાર્યોમાં શુદ્ધ ને જાણે છે, શુદ્ધ ને આચરે છે, વેરબાળથી બરો હોય છે, એવું કાંઈ જ નથી. જ્યારે સામાજિક રાજ્યે ઉત્પન્ન થાય છે ત્યારે જ સત્યાગ્રહનો, ગ્રેમબળનો કાયદાને જ નિર્દાષ આવે છે. કેમ કે સામ સામેના સવાઈનું ધણુ થાય છે, તેમાંથી રાષ, લેા, આદી અસત્યની પ્રવ્ત ઉત્પન્ન થાય છે અને તેમાંથી વેળાં હેરનેજ વરસાદ વરસે છે. આ પણે જરા વિચારીએ તે ને ધોરણ

આપણે કોટુંબીક સંબંધમાં લાગુ પાડી એ છીએ તેજ ધોરણ આપણે અરસ પરસ એક બીજા સમાં સંબંધીઓના સંબંધથી મારીને રાજ પ્રવ્તનાં સંબંધ મુધી અને છેવટે આખા જગતના સંબંધમાં લાગુ પાડવું જોઈએ. જે પુરૂષ કે સ્ત્રી કોટુંબીક સંબંધને ઓળખતાં નથી તે જોડે મનુષ્ય શરીર કારણ કરનાર છે છતાં તેઓ પણ સમાન અથવા જમ્બલી ગણાય છે. તેઓએ સત્યાગ્રહનો કાયદો જણ્યો જ નથી. જે કોટુંબીક સંબંધને ઓળખે છે તે પેલા પશુ જીવનમાંથી કાંઈક દરજ્યે કુચક થયા તેઓએ એમ માની લીધું કે મુકટુંબીક સવાઈ જળવવાને સાઈ આણું જગત ડુબે તે પણ શું ? એટલે તેઓને સત્યાગ્રહ એ સધુદમાં રહેલા બાકીના કરતાં પણ ઓછા છે. એથી અતી પંક્તીના માણસો પોતાના ગામનાને પોતીકા માને, અને તેઓ ની વચ્ચે સત્યાગ્રહનો કાયદોનો અમલ કરશે અને જેમ કુંડળના માણસે એજબીજાની સવાઈ દેશમાં વડાક કરવાને બદલે ગ્રેમને વશ થઈ. સવાઈ ને (લાગુ કરશે, તેમ જક ગામમાં ને આણુંસે કરશે. તેથી આગળ વધતાં પ્રાકૃત જીવનમાં સત્યાગ્રહ દાખલ કરી પ્રાંતના બધા લોકોને પોતાના ભાઈબેન સમજ માણસ અરસપરસ ગ્રેમ શકતી થી પોતાની બ્યનહાર ચલાવશે એથી આગળ વધલી પ્રજા જેમ કે હાંદુસ્તાન ની, જુગ જુદા પ્રાંતોના લોકોને પણ પોતાનાં ભાઈબેન સમાન પછીને અરસ પરસના વર્તનમાં સત્યાગ્રહનો કાયદો લાગુ પાડશે. આ જમાનામાં સાધારણ રીતે આથી વધારે અ. જળ પૃથ્વીના ઠોઈ લોઈકે ગયા નથી. પણ અઈ જોતાં તે એક પ્રવ્ત અને બીજી પ્રવ્ત ની વચ્ચે વિરોધ હોવાનું જરાયે કારણ ન હોવું જોઈએ. આપણું જીવન જો સાધારણ રીતે વિચાર રહીત ન હોય, અને જો આપણે આત્મી ફરીઓને, આજ્ઞા વિચારો ! અલસી નાણાની માફક તપાસવા વિના સ્ત્રીકારી ન બેતા હોઈએ તે આપણે જરા ભેંધે શકીશું કે જેલે દરજ્યે આપણે બીજી પ્રવ્ત ની વચ્ચે વિરોધ હોવાનું જરાયે કારણ આપણે સત્યાગ્રહનો કાયદોથી વિમુખ રથા છીએ, અને તેલે દરજ્યે આપણે પશુપાણમાંથી મુકટ નથી થયા. મનુષ્ય મનમાં પુરાણ, એટલે સ્ત્રીઓ ને તેમજ પુરોમાં પશુપાણમાંથી મુકટ થવામાં જ છે. આનાથી બીજો જગતમાં ધર્મ નથી. સંધાયો, પસે દેવજો હવેલીઓ ને આપણને આ સત્યાગ્રહનો રસ્તા ઉપર જ રાખે તેજ અને તેલે જ અરી સાધન તરીકે કામનાં છે. હાંદુસ્તાનમાં આ પણે આ વરુ પુરાતન કાળથી શીખવી દેવામાં આવેલી છે, અને

તેથીજ વસુધા, એટલે જગત માત્ર કુંડળ છે, એ મહાનાથ આપણને બહુપાયામાં આપેલું છે. અને કુંડળ અનુભવપુર્વક કહેવા છવું જુ કે દરેક પ્રવ્ત પોતાનું પ્રવ્ત જીવન સત્યાગ્રહને વશ થઈને સંપુર્ણતા પાળી શકે છે. એટલું જ નહીં, પણ સત્યાગ્રહને વશ થયા વિના પ્રવ્ત જીવન સંપુર્ણતાએ પાળી જ ન શકાય. આનું નામ ધાર્મિક જીવન છે. જે પ્રવ્ત બીજી પ્રવ્તની સાથે કડાઈ કરે છે એ પ્રવ્ત એ ધાર્મિક જીવનને યોડે ધણે અરી લયામ કર્યો છે. હાંદુસ્તાન આ તત્ત આખા જગતને આપવાને લાયક છે એ મારો વિશ્વાસ એ કહી છોડી શકવાનો નથી. એ પ્રોટ જકામાં બધા દોઢા—સ્ત્રીઓ, પુત્રો બને તે હાંદુ હો ? મુસલમાન, ખ્રિસ્તી કે પારસી કે અઈ, એ બધાઓ બાગીદાર થાય એમ કું છવું છું.

વિગ્નાન

પાણી કેમ ન બળે ?
બન્યુ કહે, 'હે' છકાકા, આ રપીટર પાણી જેવા હોય છે છતાં એ બળે છે ને આ પાણી કેમ ન બળે ?'
'ન બળે, કારણ કે એ પાણી છે.'
'એમ નહિ, મારે તે એ જાણુ છે કે એ કેમ ન બળે ?'
'એમ ? ત્યારે પહેલાં તે તારે

બુનીયાન પ્રાંતીંગ વકસ્ત

(લુક સેલર્સ, રેશનર અને જનરલ ડીલર્સ)
દરેક નતના અર્બ, હૅડ, ગુબરાલી, અંગ્રેજ, હોટી કાપામાં બધા વિચયના પુસ્તાક—કીતાબો—પુરાને સારીકે હવેશાં મોહા જથ્થામાં આવે છે.
પુનાની—ઝેઇધા—૨૦દેશી દવાઓ—અત્રાર હવેશા મળશે.

ધી ઠીકી ઠીકીરા-ગુબરાલી લેટર રાઈટર (પત્ર બહેવારુટ પુસ્તક) ૭/૬	
ધી " " " " ડીયર (ધર મેહા અંગ્રેજ શીખવાનું) ૭/૬	
" લીલ્લ પોટ્ટો ગુબરાલી હુ અંગ્રેજી કીસનરી ૮૦૫ પાના ૫૪૪ ૬ ૬	
" પીયુકીલ " ઠીકીરા હુ ગુબરાલી કીસનરી ૮૦૪ પાના ૫૪૩ ૭/૬	
" માય " " હુ " કીસનરી ૮૧૬ પાના ૫૪૪ ૧૦/૬	
" જોન ગુબરાલી હુ અંગ્રેજી " ૧૧૫૨ પાના ૫૪૪ શી. ૧-૦-૬	
ધી રુદુગેટ લીલ્લ ગુબરાલી હુ અંગ્રેજી કીસનરી " ૩૩૫	૪૪૫ શી. ૧૧-૧.
ધી રુદુગેટ લીલ્લ ઠીકીરા હુ ગુબરાલી કીસનરી ૪૩૩	પાના ૫૪૫ શી. ૧૦-૬.
ધી કોનરેસ ઠીકીરા હુ ગુબરાલી કીસનરી ૪૩૪ પાના ૧૦૪૫ ૨૪/૬	માબ. પેઓ ગુબરાલી અંગ્રેજી ૮૧૩ પાના ૧૦૪૫ શી. ૨૫ ૦.
અરસ ગુબરાલી બાળ પેચી હુ પેચી નંબ શી ૭-૦-૬.	
અરસ " દેશી લીસાળ હુ પેચી નંબ શી. ૭-૦-૬.	
નવ યુગ " બાળ પેચી શી. ૧-૦, પહેલી ૧/૬ બીજી ૧/૬	
નીચ શી. ૨-૦, ચોથી શી. ૨-૩.	
વિદ્યાપીઠ ગુબરાલી પહેલી શી. ૧-૬ બીજી શી. ૧-૬ નીચ શી. ૨-૦ ચોથી શી. ૨-૩ પાંચમી શી. ૨-૩ છઠી શી. ૨-૬	

એ સીવાય બીજાં અનેક નતના વાંચના પુસ્તકો—દીવાળી મારો, દીવાળી કાડ-ધાર્મિક પુસ્તકો વાગેરે પ્રકારમાં રહે છે મારે આપને જોઈતી વસ્તુઓની લીસ્ટ મોહકશો તે કાલના સાવ લખી જણાવો.

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાતરી કરો.
વી. પી. (C.O.D.) થી મંગાવનારને શી. ૧ વજુ બરવી પડશે.

શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માએ ગીતામાં અર્જુનને કહ્યું છે કે હે અર્જુન! ભારે ભારે ધર્મની હાની અને અધર્મની દૃઢિ માય છે ત્યારે ત્યારે હું અવતાર ધારણ કરું છું' વળી આજુ પુરૂષોના રક્ષણ માટે, દુ:ખોના વિનાશ માટે અને ધર્મની સ્થાપના માટે હું મુને યુગે પશું છું.

ઉપરોક્ત ઉક્તિ પ્રમાણે કંસ, જરા સહ, શિષુપાલ, આદિ દુષ્ટોના નાશ કરવા શ્રીકૃષ્ણે જન્મ લીધો, તેજ પ્રમાણે રામચન્દ્રેન્દ્રશ્ચન્દ્રનાલિખર-કૃપણ, મારિચ આદિ દુષ્ટોને નાશ કરવા અને સાચા ધર્મનું ભાન કરાવવા મર્થદા પુરૂષોત્તમ ભવના થી. રામચન્દ્રેન્દ્રએ રઘુકુળમાં અપોધાના રાજ દશરથને ત્યાં માતા કોશલ્યાને ષેટે અવતાર લીધો. રામ નવમી એજ મહાપ્રભુ રામને જન્મ દિવસ. (ત્રિત સુદ ૯.)

જન્માષ્ટમી અને રામનવમી એ બંને તહેવારો આપણને આદર્શ સંદેશ આપે છે. એ બંને તહેવારો આપણે કઈ રીતે ઉજવી શકીએ? આવા તહેવારો તો વર્ષ વર્ષ આવે છે અને જન્મ છે. આપણે તેને એક મા બીજી રીતે ઉજવી શકીએ. ઉપવાસ, ભક્તિ, જનન કર્તવ્ય, પ્રાર્થના, આરતિ, પ્રસાદ વગેરે આવા ઉત્સવમાં પ્રધાનપદે હોય છે. એકંદરે એ સાફ છે. પણ એટલું જ કરીને મેસી રમે તેવીથી એ ઉત્સવનો શુભ પુરુષોને બર આવતો નથીજ. આ દિવસે આપણને શ્રીરામચન્દ્રના આખા એ જીવનની જાંખી મયા વીના રહેતી નથી. તેમના જીવનના અવધર્મનીય રહસ્ય માનવ માનેતે કુચ્છ કરી નાંખે છે.

રામચન્દ્ર એટલે આર્ષ પુરૂષોના એક મહાન આદર્શ નમુનો. સમાજ નો નીતિનિયમોને સુરત પાલક, સમાજ નો પ્રમુને, અર્ષપુ યજ્ઞ સુકેલી આદર્શ રાજ. રામ એટલે ઝાનતો બંદાર શમ એટલે એકવચન, એક પત્નીવત. રામ એટલે સમાની યુતી રામની સાથે રામપણમાં બીજાં આદર્શ પાત્રો છે. તે પાત્રોમાં પણ રામનાં જેટલી જ વિશિષ્ટતા સમાજોલી છે.

લક્ષમણ એટલે વિવેક અને હ્રદયવર્ધ. પરંપ્રાને માતા માનનાર. બરત એટલે કહે વગરની વસ્તુને રૂપસં પછુ નહિ ધનાર, પણ હક વગરની વસ્તુને પાછી આંખી રેવા વિનવતી કરનાર. બાલુભાવ અને પ્રેમનો આદર્શ નમુનો. સીતા એટલે બોજને રોમ સમાન ગજબાર, પતિ એજ સર્વસ્વ માનનાર. સીતા એટલે શાંતી અને સહન શીલતાનો તેજસ્વી નમુનો, હનુમાન એટલે સદા ચારીઓની સેવા અને ભક્તિ કરનાર આદર્શ સેવક. ધન અને લોભેપણનો ભોધી નહિ, એક યુગો સેવક, રાવણ એટલે પરઓને મોહક પણ બળાહાર યુગનાર નહિ, પણ એક સંયમી પુરુષ. આમ રામપણના જુદાં જુદાં પાત્રો આપણે જીવનને મધમધતા કરે તેવાં

"રામનવમી"

લેખક: ઉચિધારાકર જોષાકર

"મદા યદા હિ ધર્મસ્ય અબ્યુધાનમ્ ધર્મરથ પરિનાશાય સાધુનાં ધર્મ સંરથાપના યોમ

સદ્ગુણો અને આદર્શથી બરેલાં છે આને તો આપણને રામનું એક પત્ની તત જીવનમાં ઉતારવું અર્થકં લાગે. રામ-સીતા, લક્ષમણ અને બરતે યોદ યોદ વર્ષ તપ આદર્શ હતાં, અને ધ્વજવર્ધ પાળ્યાં હતાં. પતિ પત્ની હતાં. પતિ પતિન સાથે રજાં છતાં પણ ગદરથાશ્રમ ધર્મની કલ્પના પણ તેમણે કરી નથી. આને આપણે કેટલાં શુદ્ધર અહમયર્ષ પાળી શકીએ છીએ? રામચન્દ્રને સીતાજીના ચારિત્ર્ય માટે સંપુર્ણ વિશ્વાસ હોવા છતાં ધોળી ની ટીકાએ રામરાજ્ય માટે કલંક રૂપ હતી. અને તેથી જ રાગે સીતાને એક વધુ કસોટીમાં મુકી. સીતાના સંકેટોના બોગે પણ રામે તો પ્રભાં એક આદર્શ દાખલી મેસાઓ. રામ કેયથીના બે વરદાનની વાત સાંભળી મુછીત થયેલા પિતાની વાત જાન્ય છે. તેમને મુછીત બેઇ પણ તેમને કહે છે કે પિતાજી! આટલી નાની વાતમાં આટલો મોટો શોક શો? મારા જેવા પુત્રને ધન-એ કે પુત્રનું ચારિત્ર્ય સાંભળી પિતાને આનંદમાં રહેવા વિનવતી કરી. રામચન્દ્ર એટલે ચારિત્ર્યનો નમુનો રાગ-સીતાના આનંદો અને વૈભવો તો તેમનાં ચારિત્ર્ય; સદાચાર અને પ્રભભક્તિમાં નજરે પડે છે. રામ એટલે પ્રભવર્ધી રાજ. રામ વનવાસ જાય છે. ત્યારે પ્રજા દુ:ખી થાય છે, રાગે છે. તેમને પાછા કરવા વિનવે છે. આ રામ પ્રજા માટે અને પ્રજા રામ માટે હતાં. રામ એટલે તેજસ્વીતા. પ્રજા! આને આ પતિન પુષ્પર્પતિએ આપણા માં રામના આદર્શો બરા.

બરતને માદી મળે છે. તેથી તે ધર્મમાં આવી નવો નથી પણ કહે છે તે સેવક. રામ સેવા એજ મારી રાજબાદી. રામ તેને પોતાના પ્રતિનિધિ તરીકે કામ કરવાનું કહે છે છતાં બરત એ તક ઝડપી લેતા નથી પણ દુષ્ટોની ધારણ કરે છે. અને રામને પાછા કરવા વિનવે છે. ૧૪ વર્ષ પુરાં યતાં બરત રામનાં દર્શન કરતો નથી. તેથી તે વિતા સળમાથી બળી મરવા તથાપાર થાય છે. કેટલો વિશુદ્ધ સાચો બાલુ પ્રેમ! બાપની મિશ્કતમાંથી બામને માટે ઝખડા કરનારા અને ગળા કાપવા તથાપાર માં બાહ બાહઓ બરતાના આદર્શો જીવનમાં ઉતારે તો યસ છે. લક્ષમણ એટલે તેજસ્વીતા અને હ્રદય વર્ધનો નમુનો, રાજસુય તજ એ ૧૪ વર્ષ રામ સાથે વનમાં જાય છે. એની

ગ્યાનિર્ભવતિ ભારત, તદાભાન સ્વભયમ્કમ વિનાશાય ચ કૃષ્ણતામ ધર્મ સંભામિ યુગે હિગે."

સેવા એટલે શિવાલયની આયજતા. બાહ અને બાબની રક્ષા મારે તે સિપાઇગીરી ધારણ કરે છે. એ બધું શા માટે? રામના સદાચાર માટે. લક્ષમણનો પત્ની ઉર્મીલા પણ પોતાના પતિનો યોદ વર્ષ વિધોમ સહન કરે છે શા માટે? બાહ અને બાબની સેવા માટે. લક્ષમણ સીતાના સંકરને એ પણ બીજા અલકારને એજાખતો નથી, તેમણે કદી સીતા માતા તરફ ઉચી દ્રષ્ટિ કરી હોય તો તે એજાખતે? બાબની મરકરી કરનારા અને સતાવાના રામનવમીનો દિવસે લક્ષમણનો આટલો આદર્શ ઝીલે તો યસ છે.

સીતા એટલે શિયળ અને તપની મુર્તી. સીતાના આ મહાન સદ્ગુણોએ તેનું નામ રામની પહેલાં મુકવ્યું. આપણે સૌ "સીતારામ" કહીએ છીએ. રામચન્દ્ર કહીએ છીએ. રામ સીતા કે કૃષ્ણ રાધા નહિ શા માટે? પતિની આરા એજ પતિન ધર્મ, શીયળ એજ તેનું ધન અને પતિનું સુખ એજ તેનો સંસાર. રામનવમી સીતા, દમયંતિ, પદ્મી, તારામતી અને પદ્મિનીની શિયળતા અને પતિ વતધર્મનું ભાન કરાવે છે. સીતા પરપુષ્પવતી સાને દ્રષ્ટિ પણ કરતી નથી. સોનાની લંકા અને રાજબાદીને તે રોહરે મારે છે. હનુમાનજ તેમને રામ પાસે લઇ જવા કહે છે પણ સીતાજી તે કહે છે કે હું એક વીર પુરુષની પત્ની છું. મારા પતિજ અને આ ઉપત્યાથી છેડાડવી શકે તેવા છે. આ બધું શા માટે? આદર્શ પતિવતધર્મ, પતિપ્રેમ અને પવિત્ર શિયળતા રક્ષણ માટે, આપણી ભેતો અને માતાઓ સીતાના જીવનમાં થી આપો અમુલ્ય આદર્શ ઝીલે તો રામનવમીનો ઉત્સવ સામક થશે.

હનુમાન પહેલાં સુઝિવનો અને પછી રામનો સેવક હતો. હનુમાનની પ્રવળતા તેના હ્રદયવર્ધના પ્રતાપે છે. હનુમાન સુઝિવનો સંઘ છેડાી રામની સેવા સ્વીકારે છે. શા માટે? એ તો રામ નો સદાચારી છે. સીતાના સતીવત્ય પ્રસન્ન યજ તેમની સેવા સ્વીકારે છે. લક્ષમણની એકનિઃક બાનુભક્તિથી જોહ પાપી લક્ષમણ માટે ઓપતિનો આગો પહાડ પોતાની પીઠ ઉપર લઇ આવે છે. સેવકમાં અનુભવ બળ બેઠકો માટે તેણે હ્રદયવર્ધ પાળવું યટે. હનુમાનજ આપણને શીખવે છે કે મારા જેવા હ્રદયચારી શુદ્ધર અહમયારી બનો. સદાચારીના સેવક બનો. સંયમ

તેજસ્વીતા પ્રામ કરો. રાવણ એ મહાન ચંકર બકત હતો. બેકનો પુનર્જી હતો. તે રાક્ષસી કે લિપ્તવા ન હતો. રાવણે સીતાનું શિયળ વુડયા કરી બળાહાર નથી કર્યો. રાવણ તો મહાન વ્યકિત હતી. પરા કમી અને બહાદુર હતો. કંકત અહ-કારી અને અઝાની હતો. જીવન-રામ હતો. છતાં તેણે સીતાને જોર જીવનથી પટરાણી બનાવવા પ્રવન કર્યો નથી. આરો સતાધારી રાવણ પણ કેટલો સંયમી હતો. સીતા ઉપર બળાહાર કરવાને તેણે કદી પણ પ્રવન કર્યો હોમ તેનો એક પણ પુરાવો રામપણ માં નથી.

રાવણ યજોમાં પશુઓનું બલિદાન દેતો હતો. અને તે બલિદાન પ્રાપ્તે પ્રસાદ અણી આરખતો હતો. મારી જોની દોસા કરનારો હોવાથી તે રાક્ષસ અણ્યો. રાક્ષણ એટલે અનુભિત કર્મ કરનારો. આપણે પણ આને જે રાવણની માદક યું કરી રજા છીએ? જ્ઞમાં લાં માંસાહાર અને મદિરાના પાન યજ જતા છે. માંસા હાર તો આને હાંદુ ભાષીની શકિત વધારનાં અખર શિષ્ટ બોલનનું રચાન લઇ રહો છે. માંસાહાર અને મદિરાપાન કરવા છતાં આપણે પોતે પોતાને આર્ષ-હાંદુ -આદર્સક-હાંદુધર્મ-આર્ષધર્મ કહેવાવવા વાનું અભિમાન રાખીએ છીએ. જાસ માં માંસ અને મદિરાની દુર્ગંધ સાથે રામ-કૃષ્ણનાં તહેવારો ઉજવીએ છીએ. રામનવમી ઉજવવા છતાં આપણમાંથી એ રાવણના જેવી રાક્ષસી વૃત્તિનો નાશ ન થાય તો પછી રાવણની માદક આપણું પતિન પણ નિશ્ચ એ જોમ માન્યા વિના માસાનું નથી. આપણે તો છીએ રામ-કૃષ્ણના અદર્શો ઝીવનારાં, રામકૃષ્ણની જ્યંતિઓ ઉજવનારાં, રાવણ અને કંસ નાચ કરનારાં ના વીર પુત્રો, અહિંસાના પુનર્જી વ્યવ બાપુજીના અનુયાયીઓ આને આપણું એ અપાન જીવન કરીએ અને એ બંને રાક્ષસીને જીવનમાંથી બહુ મુળમાંથી કદી કદી આપણાં વચ્ચે હૃદયમાં રામરાજ્ય સ્થાપીએ અને રામનવમી ઉજવી રામના સાચા બકત બનીએ.

મદોદરી એ તો રાવણનો સંયમનું રક્ષણ કરનારી પતિવતા હતી. પોતા નો પતિને તે હમેશા સન્મર્ગે દોસ્તી હતી. "પતિને પરબીની છાયા પણ નમાવી છે." તે સમજવા દેશશ તે પ્રવન કરતી છે. આ સિવાય રામાયણ નાં બીજાં અનેક પાંના બાવનાટીક અને આદર્શવાદનાં નમુનાં છે.

રામે મારિચનો નાચ કર્યો. મારિચ એટલે કામ. રામ એટલે જ્ઞાન. જ્ઞાન થી કામનો નાશ થાય છે. જટાયુ પોતાના પ્રાણના બોગે પણ તે રાવણ કરે છે. જટાયુ એટલે ધર્મ. સદા ચારીનું રક્ષણ કરવા બંધે ધર્મની પાંખો

કપાઇ બંધ પણ પ્રાણી તે રક્ષણ તો થયું જ ને છએ એ જાણના જીવનમાંથી પ્રેરણા મળે છે.

ચમ્પરી એટલે પ્રીતિ-રામ ઉપર તેને દેહલી પ્રીતિ હતી કે તે તેના આખા જીવનને પણ લુલી અપ અને છેક પુઢા વરમા સુધી તેણે રામની ઝખના કરી. સુમિત્રે રામની સહાય માંગી. સુમિત્રે એટલે સતેાા. સતેાય અને ગાન બે ભેાં મળે તો વાલિ રૂપી ભોભનેા પણ નાશ થાય છે.

કુંબકર્ણ એટલે કોષ, અહિરાવલુ એટલે દેવ, ખરડકુષુ એટલે મોઢા, આ બધાંનો રામચંદ્રજીએ એટલે ગુને નાશ કર્યો. કામ કોષ-મદ-મોઢા-સોભ દેવ એવડ રિપુઓનો નાશ કરવેા હોય તો અવન્ય રામરૂપી સાચા ગાનની જરૂર છે.

હનરો વર્ધથી આપણે રામનવમી ઉજવીએ છીએ છતાં આપણાંમાં રહેલાં પરિપુઓનો હજી નાશ થતો નથી તે ખરેખર અગાન છે રામાયણ વાંચીને કે રામનવમી ઉજવીને આપણે એ પત્રોમાંથી આદર્શ ઝીલવેા જોઈએ, ફક્ત “રઘુપતિ રાવવ રાખરામ, પતિત પાવન સીતારામ”ની ધુન રડીને આપણે સુખ-જીવન અને લક્ષ્મીની આ કાંક્ષા રાખ્યા કરીએ તે બધું આપણને અન્યવહારૂં લાગે છે. આપણે પતિતો છીએ છતાં આપણે પાવન થઈ શકતાં નથી. તેનું યું કારણ છે! એ મહાન વ્યકિતઓનાં જીવનમાંથી આપણે સદ્ ગુણો અને સદ્દિયારો મઢકથ કરતાં નથી, અગર એક દિવસ એ સદ્ગુણોને માદ કરી બાંછ જ ક્ષણે તે બધું જુલી જઈએ છીએ. મહાન વ્યકિત યોનાં માત્ર ધરોમાન આછને બેસી રહી આનંદ માનવાને બદલે રામ, સીતા, લક્ષ્મણ, બરત, હનુમાનનાં આદર્શો હૃદયમાં ઉતારીએ અને આપણે સદાચારી અને શીલ ધારી બનીએ અને પ્રભુએ આપેલા આ મતુખ દેહતું સાચક કરીએ. પ્રભુ! આપણી બંધી સુદીઓ દૂર કરો એજ પ્રાર્થના
૦૦ અસતો મા સદ્ ગમય ।
તમસો મા જ્યોતિર્ગમય ।
મૃત્યોર્મોષ્ટત્ ગમય ॥

ગાંધી ધામ

યુકવાર બન-યુઆરી ૩૦મી, ૧૯૪૮ ના દીવસે, મહાત્મા ગાંધીના મૃત્યુના થોડાક કલાક પહેલા, એમના હાથમાં એક તાર મુકવામાં આવેા હતો આ તાર કરણથી હતો. લગભગ એક મહિના પહેલા ગાંધીજી એ સીન્ધી શરણાધીએ વિષે, આચાર્ય કૃપલાની સામે, પોતાની ચીંતા દર્શાવી હતી, અને એમને કરછના દિવાનેને ખરજી કરી હતી કે તેઓ આ લોહા માટે પોતાનું બનતું કરે. તારમાં એ સમા ચાર આવા કે, સીંધી હાંકલેા માટે

રહેવાની સમગ્ર કન્ડલા પાસ થઈ શકશે, અને આ માટે કરછના માદા રાવે ૧૫,૫૨૯ એકર જમીન દાન આપવાનું કહ્યું હતું. ગાંધીજી પોતા ની ઇચ્છાને પુરી થયેથી જોવા ન પામ્યા, પણ આજે આ ૧૯૪૮નું સ્વપન સિદ્ધ થયું છે. જ્યાં થોડાક વખત પહેલા વેશન હતું, ત્યાં આજે એક સુંદર ગામકું ઉજી થઈ ગયું છે. અને આનું નામ “ગાંધી ધામ”- ગાંધી જ્યાં વસે છે-એ રાખવામાં આવ્યું છે. લગભગ ૧૦,૦૦૦ ચરણા થીંઓ અહીં હમણા વસે છે.

ગાંધી ધામ પાસે કન્ડલાનો કિનારો વહાનવહા માટે તઈપાર કરવાનો ઇરાદો છે. અને આથી ગાંધી ધામને અને આખા કરછને ધણેા ફાયદો થશે.

કરછમાં ઘણી જાતના ધાતુઓ છે અને ખેતી માટે તેની જમીન સુંદર છે. કરાચી પાકીસ્તાનમાં જતાં, દોંદને પક્ષીમમાં એક બંદરની ઘણી જરૂર છે. કન્ડલા આ જરૂરીયાતને પુરી કરી શકશે. પશ્ચીમ યુજરાત, રાજસ્થાના, દીલ્હી, પંજાબ, પક્ષીમ ઉતર પ્રદેશ અને કાશમીરને આ બંદર નજીક પડશે. અને અમદાવાદને પણ સુંબઈ કરતા કન્ડલા વધુ નજીક પડશે. અને કન્ડલા સુંબઈ કરતા ૨૨૦ માઇલ દીલ્હીની વધુ નજીક છે.

ગાંધી ધામ એક મોટો પ્રયોગ છે, જેમાં જાત મહેનતથી આગળ વધવું પડે છે. આ ગામ કરાચીની ખાંટ પુર્ણ કરવા ચેત્તવામાં આવ્યું છે. લગભગ ૮૦૦૦ મધ્ય વર્ગના ગાંધીઓ

અહીં વસે છે. ઠાઈ પણ બંકિમ ૨૫ ચેર કરતા વધુના માલીક ન બની શકે. અને યાસન યશાવનારા પણ સિંધી અને કરછીઓ છે.

આને ૪,૦૦૦ મકાનો અહીં નામ્વાર છે. જે લોહો પોતાના ધર આંધ વા માટે, પેસા ઉછીના લેવા હજી તે માટે સરકારે ૨૫ લાખ રૂપીયા આપા છે. આનાથી લગભગ ૨૫૦૦ વધુ ધરો બાધી શકાશે. ધરોમાં ઇલેક ટ્રીક લાઇટસની સમગ્ર પણ છે. પાણી ની ભવરથા માટે ૬૦ લાખ રૂપીયા ની ભવરથા માટે ૬૦ લાખ રૂપીયા છે, બાજી ઉપર મુકવામાં આવ્યા છે, જેમાંથી ૨૦ લાખ રૂપીયા વાપરવામાં આવ્યા છે. ગાંધી ધામમાં સિમેન્ટ બ્રીકસ બનાવવાની ફેક્ટરી પણ જે જે દીવસના ૧૦,૦૦૦ બ્રીકસ બનાવ

PARBHOO NARSI & CO. LTD.
GENERAL MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
110 VICTORIA STREET DURBAN

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો ?

“બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિશમત ભાવે મોકલાવશું” એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા આહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણુપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચયો એટલે આપને ખાત્રી થશે કે “આહકોને સતેાય આપવેા” એ અમારો મુદ્દાલેખ અતિશયોકિત બનેથી નથી:—

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગા. ૩૦/૪/૩૭.

૨૦૦૦ મધ્ય વર્ગના ગાંધીઓ

જાત જાણવાનું જે જાણેના એકરો વાજબી ભાવેા જા. આન સારો માલ મોતેલી સેજી કરાવે કે જે જાણ જોજ તમારા તરફથી ખાખી આપું છું જે માલ સારો અને સવલ પડે તેજ આપેછે. જેજા. આ ઉપર તમારું ચોક્કસ વ્યાજ આજા મોતેલી સેજી.

ગાંધીવડુ, કંકોર, ઘર-ગથુ દવાઓ, હવન-પુલની સામગ્રીઓ. સુંબઈ સમાચારના પંચાંગ કીમત શી. ૩-૯.

પાઠે છે. જેમાંથી હ ધરો બાંધી શકાય છે. પાષપ વગેરે માટે પશુ એક ફેરટરી છે. રેશમ, યુરસી, કપાટ માટે એક કારખાનું પશુ છે. આ ક્ષિત્રાય, ખેતી, કેરી વગેરેની પશુ સમગ્ર છે, અને આ વધુ બધામાં શરણાર્થી એને કામ મળે છે.

૧૦૦ ખાજીને, બે પ્રાઇમરી અને એક સેકન્ડરી સ્કુલમાં શિક્ષણ મળે છે. બાળ મંદિરા પશુ છે. સ્ત્રી, પુરુષને માટે પશુ કલાસો રાખવામાં આવ્યા છે. નારીશાળા, જેમાં સ્ત્રી એને સિવજી સ્વચ્છ કળા શીખવવામાં

આવે છે. દવાખાનું અને સુતીકા યુદ્ધ પશુ છે. માંધી ધામની પોતાની બેન્ક પશુ છે. સંધીએ માટે ગાંધી ધામ એક શરણું રચાન છે.

મહાત્મા ગાંધીના હરતે આ ગામડા તો પાચો રાખવાનો ધરાઈ હતો, પશુ એને બદલે ફેબ્રુઆરી ૧૧, ૧૯૪૮ ના દીવસે આચાર્ય દુપ્પલાની, દીલ્હીથી, મહાત્માજીની અસથી લખને આવ્યા અને ૩-૩લાની નદીમાં ફેબ્રુઆરીની ૧૨મી એ તે પધગવવામાં આવી. આથી ગાંધી ધામ, એક માત્રાનું પશુ રચણ થઈ ગયું છે

કમી થઈ જરી. દરેક રેડિયોનું કેસ હોયું અર્થત આવરણક છે. કેસની પાછળના ભાગમાં દરેક ચોરસ છેવે લમબમ બસો કાણુવાળી બારીક બળી મુકાવળે.

રેડિયો સાફ કરતી વખતે રેડિયોનું વીજળીક નેડાણ કાટયા પછી જ પાછળની બળી કાઢવી. લાંબી નળીવાળા સાઇકલના પંપની મદદથી અંદરના ભાગમાં બધી બાજુએ નેરથી દવાનો મારો ચલાવવાથી અંદરની ઝીણી ઝીણી ધુણ વગેરે નીકળી જરી. તે પછી સહેલાઈથી સાફ કરી શકાય એવા માગોને તેનાથી સાફ કરવા નેઇએ અથી અંદરના કોષ પશુ બામને ધકકો તે લાગતો નથીને તેની સંપુર્ણ કાબજ રાખશો. અંદરના રુકુ વગેરેને વધારે દીલા કે કકજ કરવાની તરતી કદાવે ન લેશો રેડિયો ઉઘાડતી વખતે એરિયલ ને અર્થોગના તારો ન્યાં નેડેલા હોય ત્યાંજ પાછા નાળી દેને. એમાં ઉલટસુલટ કરવાથી નેખમ છે. એટે ભાગે અર્થોગના તારનો રંગ કાળો હોય છે. ને એરિયલનો રંગ લાલ એવું ખ્યાન રાખળે.

નથી બીજા ચોરડાએમાં પશુ સાંબળી શકાય.

(૧૮) બની શકે તે બારીની નજીક રાખળે, નથી હવા સારી મળી શકે અને એરયલ ને અર્થોગના તારો નજીકથી સહેલાઈથી લઇ શકાય. રેડિયો વીજળીક બટનથી પશુ નજીક હોવાને જરી છે, નથી ચાલુ કરવામાં સુખમતાં પડે.

(૧૯) તમારો ખંડ લંબચોરસ હોય તે રેડિયો લાંબી બાજુનો કરી મુકશો! પહેળી બાજુની દિશામાં નહી, કારણ લાઉરપીકરમાંથી નીકળતા ચોળબળના વર્ધન માટે એ વધુ અનુકુળ છે.

રેડિયો વાપરનારા આ મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખે

બહુ ચોટા અવાજ રાખે

(૧) રેડિયોસેટ ને ચાલુ કરવાની બહારના એના યુદ્ધા યુદ્ધા બટનની પ્રાચીનીથી એના કાગ પરનાં દર્યાકે રિલેનોથી સંપુર્ણ વાકેફમાર બની બંધો: કમ્ય હોય ત્યાં સુધી રેડિયો એકમ હાથે વપરાવો. નેઇએ.

(૨) વીજળી સાફક સારું એરિયલ ને અર્થોગ કરાવી લો. આ બંને ઘાટી રિયલિતામાં છે કે એ તેનું અવાર-નવાર ખ્યાન રાખે.

(૩) તમે રહો છો ત્યાંની વીજળી ઘટિત તમારા રેડિયો સેટને અનુકુળ છે તેની ખાતરી કરી લો.

(૪) રેડિયોની અવાજ આપવાની બધી જ શક્તિથી કોષ પશુ રોશન થિયો નહીં.

(૫) એવું 'વોલ્યુમ' પુરેપુરું હોય તારે એકદમ રેડિયો બંધ ન કરો પહેલાં ને પછી જ રેડિયોના બંધ-ચાલુ બટનથી સેટ બંધ કરો.

(૬) રેડિયો સેટની ચાલુ રિયલિટી હોય ત્યારે વીજળી પ્રવાહ સાથે નેડેડો નહીં એ જ રીતે સેટ બંધ કર્યા વિના જ વીજળીનું બટન બંધ ન કરશો. એટલે કે કોષ પશુ રિયલિતામાં પહેલાં રેડિયો સેટનું બટન બંધ કે ચાલુ થો: ને તે પછી જ વીજળીના બટનની

અનુકુળ રિયલિટી પ્રાપ્ત કરો.

(૭) તમે રેડિયો નિષ્ક્રિયતા કે બાજુકાર ન હો તેો રેડિયો ચાલુ હોય ત્યારે અંદરના કોષ બામને રપર્ચ કરશો નહિ.

(૮) રેડિયો ચાલુ રાખી ઉઠી જરી નહી, તેમ અંદરનો નાનો વીજળી દીવા સળગાવી, કોષ પશુ રોશન ન આવે એવી રિયલિતામાં બીલકુલ એાહા વોલ્યુમ પરે રેડિયો રાખશો નહીં, બગડવાની ધારતી છે.

(૯) શોટ વેવ પરનું રોશન લેતી વખતે યુખ હળવે ને ધીમેથી રોશન મેળવવાનો પ્રયત્ન કરળે નહિ તેો તમે ધારેલું રોશન અખર પશુ ન પડે એ રીતે પસાર થઈ જરી.

(૧૦) અંદરનો નાનો દીવા ઉઠી બમ ત્યારે બીજો લાવતી વખતે એ કેટલી શક્તિનો છે, કયા વીજળી પ્રવાહ નો છે તેની ખાતરી કરી લેળે. રેડિયોનો કે વીજળીનો ફરજ ઉઠી બમ ત્યારે તમારા રેડિયો વેપારીની સલાહ લેળે.

(૧૧) ધુળ, બળાં, વાંદા વગેરે રેડિયો સેટમાં ન ભરાઈ રહે માટે આવરનવાર ત્રણવાર મહિને સેટને સાફ કરતાં રહેળે. આવરનવાર ડી. ડી. ટી. છાટી રાખવાથી આ મુશ્કેલી

કમી થઈ જરી. દરેક રેડિયોનું કેસ હોયું અર્થત આવરણક છે. કેસની પાછળના ભાગમાં દરેક ચોરસ છેવે લમબમ બસો કાણુવાળી બારીક બળી મુકાવળે.

રેડિયો સાફ કરતી વખતે રેડિયોનું વીજળીક નેડાણ કાટયા પછી જ પાછળની બળી કાઢવી. લાંબી નળીવાળા સાઇકલના પંપની મદદથી અંદરના ભાગમાં બધી બાજુએ નેરથી દવાનો મારો ચલાવવાથી અંદરની ઝીણી ઝીણી ધુણ વગેરે નીકળી જરી. તે પછી સહેલાઈથી સાફ કરી શકાય એવા માગોને તેનાથી સાફ કરવા નેઇએ અથી અંદરના કોષ પશુ બામને ધકકો તે લાગતો નથીને તેની સંપુર્ણ કાબજ રાખશો. અંદરના રુકુ વગેરેને વધારે દીલા કે કકજ કરવાની તરતી કદાવે ન લેશો રેડિયો ઉઘાડતી વખતે એરિયલ ને અર્થોગના તારો ન્યાં નેડેલા હોય ત્યાંજ પાછા નાળી દેને. એમાં ઉલટસુલટ કરવાથી નેખમ છે. એટે ભાગે અર્થોગના તારનો રંગ કાળો હોય છે. ને એરિયલનો રંગ લાલ એવું ખ્યાન રાખળે.

(૧૨) સહેલાઈથી સાંભળવા માટે જરી હોય તે કરતાં છેવે સાટે રેડિયો વગાડશો નહિ!

(૧૩) રેડિયો સેટની અંદરના એરિયલ ને અર્થોગના ધ્વજ અવાર-નવાર જોતા રહેળે.

(૧૪) એરિયલ ને અર્થોગના તારો નેડેડા પછીજ વીજળી પ્રવાહ ચાલુ કરળે, નહી તેો વીજળીક આંચકો લામવાનો સંબંધ છે.

(૧૫) દિવાલથી એાહામાં એાહા છે ઈચ દુર રેડિયો રાખળે નથી અંદરના ગરમ માગોને કંડા થવા માટે ચોખ્ખી ને નવી હવા સહેલાઈથી મળતી રહે.

(૧૬) અવાજ સારો મળી શકે તે માટે દિવાલની સાથે સધી રેડિયો રાખવાને બદલે યુથામાં ત્રાંસો રાખળે.

(૧૭) રેડિયોની દિશા યુદ્ધા ચોખાન તરફ નહી, પશુ ઘર તરફ રાખળે.

(૨૦) સામાન્ય રીતે એકા વખતે ચાર-પાંચ કલાકથી વધુ સમય સુધી એકધારે રેડિયો વાપરશો નહી; વન્ને અધી કલાક કલાકની એને વિશ્રાંતિ આપળે; આમ કરવાથી રેડિયોના ટકાઉપણમાં પશુ વધારો થશો.

(૨૧) રેડિયોને બની શકે તેો વર્ષે દહાડે એના વિશ્વાસુ નિષ્ક્રિયતા પાસે મોકલતા રહેળે.

(૨૨) રેડિયોમાં કંઈક ગરબક ચગેલી લાગે અને અખર ન હોય તેો દુરત જ રેડિયો નિષ્ક્રિયતાની સલાહ લો. બગડેલો રેડિયો વધુ વાપરવાથી વધુ ને વધુ બગડતો બમ છે.

૫૨ ચુ ર છુ

—૧૯૫૦-૫૧ની ક્રીકેટ સીઝનમાં વધુ માં વધુ રન કરનાર પરબુબાઇ ગોવીંદ છ પટેલને લીર્ડોસ્ટદનના બાજુલા વેપારી મેસર્સ હરી મોરાર એન્ડ કુા. તરફથી એક સરસ ક્રીકેટ બેટ બેટ આપવામાં આવ્યું હતું.

—બમોની નવી કેબીનેટમાં, એક સ્ત્રી કે જે બમોના ઇતિહાસમાં પહેલી સ્ત્રી સમ્ય છે કે જે સરકારી વીમાત્રમાં કામ કરે છે. શ્રીમતી બા મુંગ ચેન, કેરન મેઈસનના પ્રધાન છે. તેઓ બાય. ડબ્લ્યુ. ઇ. એ. ના પ્રમુખ પશુ છે. કેરન એક પહાડી હોય છે, જે સ્વતંત્રતા માટે લડી રહી છે.

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

અમારે ત્યાં
શાંધીવટ્ટ, કોલાળ, હવન, પુખ્તની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોડતી વસ્તુઓ મળશે.

Phone : 24932

118 Victoria Street,
DURBAN.

માહોળો સતોપ એવ અમારો મુદ્દા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાતી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો બતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંઈ ઓડરો સી. એ. ડી થી મોકલવામાં આવશે.

જેસે કેા તરસા

‘તલવારની સાથે તલવારથી લડવું જોઇએ. તે વીના ચાલેજ નહીં’ એમ આપણામાંથી ઘણાના મનમાં બહેમ ભરાયેલા છે. એવું અર્થ કારણ છે કે, આને આપણી વાસે તલવાર નથી. ઘણી વખત એમ બને છે કે આપણી પાસે જે વસ્તુ નથી હોતી તેની વધારે પડતી કીમત આપણે આંછીએ છીએ.

‘તલવાર સાથે તલવાર’ એ શબ્દોને આપણા બાપ દાદાના સાંભળવા માં આખા હોત તે તેઓ હસવું પાળી શકવા ન હોત. કારણ તેમને લાડપતીને અનુભવ હતો. તેઓએ સહેજે સમજાવ્યું હોત કે ‘બાપ તલવારની સામે તો દાઘથી લડવું પડે છે.’ જે કામમાં લોહો ‘ત’ કહેતાજ તલવાર સમજતા તે વખતે આ વસ્તુ લોહો વધારાજ નજાણતી હતી. આને દલે આપણે ‘ત’ કહેતા તરણ્યુ સમજીએ છીએ, તેથી આ વાત આપણે ગળે ઉતરતી નથી.

આપણે ‘જેસે કેા તોસા’ ઘણી વાર મોઢીએ છીએ. પણ આપણે એની મતકમ્પ સમજતા નથી. ‘જેસે કેા તોસા’નો એટલોજ અર્થ છે કે, કુસ્મનની તલવાર જેટલી મજબૂત હોય તેટલી આપણી દાઘ મજબૂત હોવી

જોઇએ. જેસે કેા તોસા’નો અર્થ તલવાર સાથે તલવાર લડાવવી એમ કરવો, એ મદ’ સુદીતું લક્ષણ છે. તલવારની સાથે તો દાઘ જ લડાવવાની ની હોય પણ તે દાઘનું સહન કરવાનું બળ તલવારના ફટકાના બળ કરતાં જરાય ઓછું ન પડતું જોઇએ. કુસ્મનના સવાલમાં જે પાંચ શેર કોષ અર્થો હોય તેો આપણા જવાબમાં પાંચ શેર કરતાં ઓછા પ્રેમ દેખ તે ન ચાલે....

જેને બવહારતું કંઈ ડેવ ભાન છે તેને આ વાત સમજતાં યુરેટરી ન લાગવી જોઇએ. દેવતાને હોલવી નાખવો હોય તો પાણી રેડવું જોઇએ; અંધારે ચલું ડેવ તો દિવા કરવો જોઇએ, આવી સ્ત્રી વાત કોણે ન સમજાય! અને જે સમજાય છે તેો કોષને પ્રેમથી, યુરાધને ભલાઈથી, છતવી જોઇએ. કંચુસાઈને ફિલ દારપણથી છતવી જોઇએ, અસત્યને સાત્થી છતવું જોઇએ, એ સતોના વચનો કેમ ગળે નથી ઉતરતાં? આ વસ્તુઓ પણ બવહાર છે. થોડો વિચાર કરો તો સમજશે.”

—વિનોબા ઠાવ.

શ્રી. અરવીંદ પુસ્તકાલય

શ્રી અરવીંદ પુસ્તકાલયની સ્થાપના તા. ૨૧-૨-૧૯૫૨-ના લીવીંગ્સ્ટન (નોર્થ) રોડ(સા) માં કરાઈ છે. તેની પ્રવેશ શ્રી શી. પ અને વાર્ષિક શી શી. ૭-૬ મળી કુલ શી. ૧૨-૬ છે. તેના મંત્રી શ્રી. બાણાભાઈ ગોર્વીંદજી શ્રી. અરવીંદના સાહિત્યના.રસ. લેનારાઓને તેના સભ્ય બનવા આમંત્રણ આપે છે. સભ્ય બનવા પ્રખરાર મંત્રી પર પોસ્ટ મોકલ સહ, લીવીંગ્સ્ટન, નોર્થ) રોડ(સા) રોડ(સા) શિરનામે ધી. ૧૨-૬નો પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલી સંભ્ય બની શકે છે.

તા. ૨૧ ફેબ્રુઆરીના થી. માતાજી જેઓ પોન્ડીચરીમાં થી. અરવીંદનું આશ્રમ ચલાવી રહ્યાં છે તેમની ૭૬મી વર્ષગાંઠ પ્રસંગે લીવીંગ્સ્ટન થી. અરવીંદ પુસ્તકાલયની મહેલી સભામાં થી. બાણાભાઈ ગોર્વીંદજી પરેસે પ્રવચન કર્યું હતું. ગત વર્ષના હિસાબ અને હેવાલ રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો અને સાહિત્ય બેટની વાદી રજૂ કરવામાં આવી હતી. તે ઉપરાંત બીજા અનેક બેટો સભ્યો તેમજ બીન-સભ્યો તરફથી મળી હતી અને નવી અરવીંદ યુનીવર્સિટી ફન્ડમાં જે બાધગાંઠ સહકાર આપ્યો હતો તે સૌનો શ્રી. અરવીંદ પુસ્તકાલય

ના મંત્રી આભાર માને છે. શ્રી. અરવીંદ પુસ્તકાલયના બીજા વર્ષ માટે કાર્યાલયક સમીતીની સુટ્ટીની નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવી હતી. પ્રમુખ: રજીએલ ધ મોરારજી; ઉપ-પ્રમુખ: પરસોત્તમભાઈ વલભભાઈ; મંત્રી: બાણાભાઈ ગોર્વીંદજી, સહ-મંત્રી: જેરામભાઈ સુખાભાઈ; ખમ્બન ચી: બાણાભાઈ મોરારજી; ઝાડીટર: બીમસીંહભાઈ જે. દેવાસીયા, બવરચાપક પરજીભાઈ ગોર્વીંદજી પરેસ; સભ્યો: નાનાભાઈ મોરારજી, ચંદુભાઈ કેસભાઈ, ચીમનરાલ ડી. પરેસ, ગોર્વીંદભાઈ જવજીજી, હિરાભાઈ જગાભાઈ, પરેસ ભાઈ કેસવજી.

સત્ય વાત એક મામડામાં રહેતા એક બળ ખાસથા છોકરાની વાત તો તમે સાંભળી જ. હશે. દરરાજ સાંને તે ધરિલા કપડામાં અને ઉગરડા સાથે પોતાની ધુવાન વિધવા માતાનું પાસે આવતો.

એક દિવસ તેની માતાએ તેને પુછ્યું, ‘લોહા તને જ રોજ કેમ હેરાન કરે છે?’ છોકરાએ જવાબ આપ્યો ‘કારણકે હું ‘હનેચાં સાચુ મોણુ છું!’

‘કેટલું પાણી કહેવાય? જે માણસ સાચું મોક્ષતો હોય તેને લોકોએ ચા માટે મારવો જોઇએ?’

તે તેજસ્વી છોકરાએ કહ્યું, ‘મા, મને લાગે છે કે હું તને સાચી વાત કહું તો તું પણ મને મારે જ!’

માએ જરા યુરસે યજ કહ્યું, ‘આમ તું શા ઉપરથી કહે છે? મેં જ તને સત્યવક્તા યવાનું નથી શીખવ્યું?’

‘હી,ક’ છોકરાએ જવાબ આપ્યો ‘પિતાને મરી મયે જે વર્ષ ધવા છતાં તું રોજ સાને તારા કોઈ શા માટે રજે છે અને માલે લાલી શા માટે ચોપડે છે?’

તરત જ મા યુરસે યજ ગ્રહ અને તેને ઘરની બહાર કાઢી મુક્યાં.

પ્રિયારીયાના એશીયટીક બજારના મેન રોડ

ઉપર વહેચવા માટે મકાન અમે ત્રણ મોટી દુકાનો રહેવાની સંખવડ અને જોડ જમીન સાથે ૧૦૦x૧૦ ની બારખર સ્ટીટની જમીન ઉપર બાંધી છે. દુકાન જે લતામાં છે, તે ઇન્ડિયન કેરીયા છે. લગભગ ૨,૫૦૦ રૂબરૂ પીટની જમીન ઉપર આ દુકાનો અને યાર્ડ છે.

તુરત વહેચવા માટે યા. ૫૦૦૦ની નાની રકમ છે નીચેના શિરના મેલખો યા મળેા. HABIB V. KESHAVJEE, c/o Empire Theatre, 522 Boom Street, Pretoria.

આભાર ડરબનના (હાઇ હાઉસ) શ્રી. નવીન-ચંદ્ર નાનાલાલ દેશાઈ પોતાના યુવના તેમજ બન્ને પુત્રીઓના લગ્ન પ્રસંગે ધુબેજીનો જેઓ એ મોકલવી છે તેઓ સર્વેનો આ પત્રકાર આભાર માને છે.

મરજી શ્રી. સુરેન્દ્રરાય મેદના બનેવી શ્રી. દીનકરરાય ધુવના મરજીથી શ્રી. મેદને યમલા કુ:ખમાં અને પુણી દાસસેજી ધરાવીએ છીએ.

શ્રી. મેદના નાના બેન શ્રીમતી શાંતિબેન ધુવ ઉપર જે ફટકો પડ્યો છે તેને ખમવાની ઇખર સર્વે કુટુંબીઓને શકતી આપે એજ પ્રાર્થના.

શ્રી. સાઉથ આફ્રીકા રોડસીયા રજીસ્ટ્રલ મંળ

પાંચમું દિવાર્ષિક નમોલન- ઉપરોક્ત મંડળનું પાંચમું દિવાર્ષિક સંમેલન શ્રી. ‘મોટ’ઈલીજાબેથ મુકામે ૯૪ રસલ રોડ પર તા. ૧૨-૪-૧૯૩૯ અને ૧૩-૪-૧૯૩૯ના દીને મળશે.

કમીટી મીમ્બર્સ : તા. ૧૨-૪-૧૯૩૯ ના બપોરે બે વાગે ચર યશે. કાર્યક્રમ : (૧) સામુદાયીક ઇખર પ્રાર્થના. (૨) મીનીટસ તથા ઉપરથીત થતા પ્રશ્નો. (૩) પ્રમુખ મંત્રીઓ તથા (૪) પત્રવહેવાર, દરવાજા તથા સુધારાઓ. (૫) પરચુરજી.

જનરલ મીમ્બર્સ : તા. ૧૩-૪-૧૯૩૯ ના સવારે ૯ વાગે ચર યશે. કાર્યક્રમ : (૧) સામુદાયીક ઇખર પ્રાર્થના. (૨) મીનીટસ અને તે વિષે પ્રવચન. (૩) પ્રમુખ મંત્રીઓ તથા ખયનબેલી હેવાલ. (૪) પત્રવહેવાર અને તે વિષે ચર્ચો. (૫) સુટ્ટી. (૬) પરચુરજી.

સુચના : સંમેલો અનુસાર કાર્યક્રમ માં સુધારા વધારો કરવામાં આવશે. દરેક ઝાતિ બધુઓને સંમેલનમાં ટાઇમ સર હાજર રહેવા ખાસ બહામણ કરીએ છીએ, તેમજ દરેક પેટા મંડળોને પોતાના પ્રતિનીધીઓ તથા સુચના મોકલવાને આજ્ઞાકરી વિનંતી છે.

પત્રવહેવાર નીચેના શિરનામે કરશેજી. અથવા To: V. MAGANLAL, 106 Melbourne Rd., Durban.

H. CHHIBABHAI, 94 Russell Rd, Port Elizabeth. પ્રમુખ : નાંચુલાઈ નારજીલાઈ મંત્રી : વનમણીલાસ અગનલાઈ, અગનલાઈ નરસજીભાઈ, વસંતલાલ દાહાભાઈ.

ચકવાડીક પંચાંગ						
વાર	પ્રીસ્તી ઝોપીલ	હાઉસ ચેત્ર	સુસમમાન	પારસી	સુમેદય ક.ગી.	સુપરત ક. મી.
શુક્ર	૨૮	સુદ ૩	૧	૨૮	૧-૦૫	૧-૦૨
રવી	૨૯	૫	૨	૨૯	૧-૦૬	૧-૦૩
મંગળ	૩૦	૫	૩	૩૦	૧-૦૭	૧-૦૪
સોમ	૩૧	૬	૪	૧	૧-૦૮	૧-૦૫
મંગળ	૧	૬	૫	૨	૧-૦૯	૧-૦૬
શુક્ર	૨	૮	૬	૩	૧-૧૦	૧-૦૭
શર	૩	૮	૭	૪	૧-૧૧	૧-૦૮

એક બીની વાત

પ્રેમની ખેંચતાણુ

(સુખ લેખક : યાવ સુગં)

ગતાંતથી ચાલુ

મને મારા શહેરમાંથી રોનીક યજ્ઞ ઠેરનીયા બનારાના હાલતની બધી ખબર હતી. પણ મને નીકાતી ખબર કે તાન-કી પછી ઠેરનીયા બવા ઇન્કરો. શું તેને નસંતું કામ નહોતું પસંદ? શું ઇસ્પોતાલમાં તેની જરૂર નહોતી? બે તેને જરી તો અમારા જીવનમાં કુઃખ સ્પી અંધકાર જ રહેશે. તેનાથી છુટા થવાના વિચારથી જ મને કે પારી આંતી અને હું ઝોરકામાં સીચાર કરતો કિમા લાગ્યો.

મારી નવર હમથાન તેને લ્યાગ મોરે તણપાર કરેલા મરમ કપડા પર પડી કે જે તેને થોડી વાર પર તેને મોરે લઇ જવા મને કહ્યું હતું. મને મારો જીવ સુઝાતો લાગ્યો મેં એક દમ પુછ્યું "લ્યાગનું શું ચરી તેને મોથુ સંભાળશે?"

તેને આંખપરથી રૂમાલ લઇ લેતાં કાંઈક કહેવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ તેને કશુંજ મોલી ન શકી અને મોન કર્યુ બાવે મારી તરફ જોઇ રહ્યાં. અને ફરી માથું નીચુ ઢાલી આંખે રાહા ડાબી દીધી.

તેની રચીતી જોઇ મને માઈ હદય ઠોડી જતું લાગ્યું. એક તરફ મને તાન-કીની વાતોથી કુઃખ થયું હતું ત્યારે બીજી તરફથી મને મારા પોતા ના નિર્બળ વર્તનને લઇ પોતાપર લગ્ન અને ધીકાર થતો હતો. હું ઈની સામે પુરસી લાઇ બેઠો. ઠેરનીયાની આ જોને સારી રીતે સમજી લેવાનો હું પ્રયત્ન કરતો હતો. મેં જોની-સાથે મારા દાંપત્ય જીવનના ૧૦ વર્ષ વીતાવ્યાં હતાં અને પુર જીવન જનાવવાની પ્રતીક્ષા કરી હતી.

રોનીયામાં દાખલ થઇ ગયા હતાં. કિમને હાલતમાં જતી ટુકડી સાથે જવાનો હુકમ મળ્યો. પછું જવાનીજ તરફના વેરને લઇને અને પિતાના યત્નથી બદલો લેવા તે સુખચાપ પાછો ફરી જ્યાં જુનખાર મોઝખ મારો ચાલુ હતો ત્યાં જઈ ધાવલ યજ્ઞલાગોને પોતાના પીઠપર લઈ સુરેશિત ટેકાણે લઇ જવાના કામમાં લાગી ગયો. એ નાની ઉમ્મરનો હતો તેથી તેને રાખક આપવામાં આવી ન હતી. આ કાપ કરતાં કુકમના આ એક ગોળાથી કિમા જુબ જખમી થયો. ગોળા જોના માથામાં વાગી હતી. જુબ લોહી વહી જવાથી તે બેથુક થઇ ઢળી પડ્યો.

પાછો લઇ જવાનો એને હુકમ થયો. મારી પીઠ પર તેને લઇ હું જલદી પાછળ ગયો. પાછળ જવાનો રરતો જવલને આરપાર વિધી પસાર થતો હતો. ત્યાં બાંકર અંધકાર હતો. ગરક પડવો બંધ થયો હતો પણ ઝાડોપર છવાઇ ગયેલા ગરક નીચે પડી રહ્યો હતો. અને મારા આગળ વધવાના રરતામાં અડચણ રૂપ બનતો હતો.

મેં કિમના ઘાને કપડાથી બાંધી લેવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો પણ લોહી બંધ થતું જ નહોતું. ઈતોને લઇ જોના હોઠા લુરા થઇ ગયા. મેં મારો ગરમ મોટ તેને પહેરાવી હુક આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો અને જલદી આગળ જવાનો પ્રયત્ન કર્યો. સંકટો મને જાણના ન હતાં. ચાલતા ચાલતા સવાર થઇ ગઇ. ઢવને માઈ આંખુ શરીર તુટી રહ્યું હતું અને અચારમ ઇન્કરું હતું.

સુખ મથકની પાસેજ અમે આવી પહોંચ્યા હતાં. એક ઠોમરેડે મને ધાવલને ઉચકાવવામાં મદદ કરી. હુક વખતમાં હું જાણી ગયો કે મને મદદ કરનાર જી છે. થોડે દુર ગયા પછી પોતાની રાખક અને આપી પોતાને ખબે કિમને ઉચકી તેને કહ્યું "આ ધાવલ મોઝક બાજક જાણ્યુ છે."

"હા જોની ઉમર હજી સોળ વર્ષની છે." મેં જવાબ આપ્યો. જોના પગ ડગમગતાં હતાં. આ વળન તેને મોરે ધણુ વધારે પડતું હતું. હું ખસી રહ્યો હતો કે કયાંક તે પડી ન જાય. હું વચ્ચે વચ્ચે મારા હાથનો તેને ટેકો આપતો આગળ વધી રહ્યો હતો.

"આમનું નામ શું છે?" ઠોમરેડે આગળ વધતાં પુછ્યું.

"કિમ લ્યાગ ચુ." મેં જવાબ આપ્યો નામ સાંભળતાંજ તે થીજ ગઇ. અને તે ધાવલને તેને જમીન પર ઉતારી દીધો અને બાની આંખે ધાવલને નીરખી રહ્યાં. હું વિચારમાં પડ્યો. આ આમ કેમ કરે છે? તે જોનાં યજ્ઞ આંસુ ભરી નવરે મારી તરફ ફરી મને ધોયેથી કહ્યું. "આ મારો નાનો બાઈ છે." આ તાન-કી સાથે મારી પહેલી યુલાકાત હતી.

દિવાના મંદ પ્રકાશમાં ગંભીર પતનીને જોઇ આને બાર વર્ષ પહેલા નો એ પ્રસંગ મને યાદ આપ્યો. જવાન વિરોધી રોનીયાની રોનીકા યાદ આવી.

પછી હવે તો તાન-કી પતની બની હતી અને માતા પણ હતી. એનું જીવન સુખથી ભરપુર હતું. જોના બાઈની યાદમાં પોતાના બાળકને મામાનું નામ આપ્યું હતું. અમે બને કાર્યમાં મશગુલ રહેતા અને તેમાં આનંદ હતો. મને જાણ્યું કે તે પોતાના કર્તવ્યને બરાબર સમજતી અને તેથી તાન-કી આજ સુધી રચી રહી શકી હતી. તેના સાહસ, કર્તવ્ય, વિશ્વાસ અને સ્વાભાવને લઈ મને તેની પાસેથી લણી ગેરજા મળી અને કર્તવ્ય કરતાં કરતાં કે આગળ વધ્યો.

અને યાદ આપ્યું કે ૧૯૪૨માં જ્યારે અમે છુપી રીતે બુજર્મમાં રહ્યાં કામ કરતાં હતાં ત્યારે તાન-કીને અપનીઓ એ પકડી લીધી હતી. અનેક બમાનક અખતરોએથી કુઃખ લઈ તેમને તાન-કી પાસેથી છુપી વાતો કહાવવા મથ્યા પણ નારીખાસ થયા હતાં. બૂતકાળના રમરજોમાં હું જેમ જેમ ખુંચતો ગયો તેમ તેમ મને મારા પર તિરકાર આવતો ગયો.

આ બે વર્ષના સુખી જીવનને શું મને મારા કર્તવ્યથી વિસુખ કર્યો છે? શું હું કાવર બન્યો છું?

હું વિચારી રહ્યો હતો કે કેમ મારા જીવન વિરોધી વિચારોમાં ફેર પડ્યો છે. શું હું પહેલાનો જ એક દેશનો માનવી નથી રહ્યો? જીવનના સંબંધથીજ આનંદ થવો જોઈએ. શું તાન-કીથી ફરી એક વાર જીવ પડવાનું સાહસ કરવાનું જોમ મારામાં નથી રહ્યું?

"મારા દેશપર આવી પડેલા બમાનક સમયમાં હું સાંતીથી કેમ રહ્યાં શકું?" તાન-કીના આ શબ્દો મારા કાનમાં ગુંથ રવાાં. મારે પહેલાજ જાણી લેવું જરૂરી હતું કે તેના નામકડા હૃદયમાં શું તોફાન મચી રહ્યું છે. ઠેરનીયા જોની જન્મ જુગી છે. ઠેરનીયા ના ગામે જોની ગલીઓ, ત્યાંના લોકો, ત્યાંની હવા એ બધુ જોને જોલાવી રહ્યું હતું અને એ ઠેરનીયાનો પોકાર જોના હૃદયને ટેટલો જખમી કરતો હતો? અમેરીકાના વિમાનો ઠેરનીયાને મોઝખમારોથી બચ મને કરે છે, સ્ત્રી પુરુષ બાજક કશાનો બેદ રાખ્યા વિના જોખ મારો કરી નાશ કરી રહ્યાં છે. ત્યારે તાન-કી કેમ સુખ રહી શકે. આ બધુ વિચારતાં હું શરમતો માર્યો તાન-કી તરફ જોઇ ન શક્યો.

સત્ય છે કે હું તાન-કીને જુબ ચાહું છું. મને માઈ સુખી જીવન પસંદ છે. પણ એ પણ સત્ય છે કે જ્યાં સુધી દુનીયામાં એવા લોકો વસે છે કે, જેઓ પોતાના સ્વાર્થને લઈને ખીન્ને બચાંકર આમમાં હડસેલે છે અને અમારા જવાના સુખી જીવનને બરબાદ કરે છે ત્યાં સુખી અન કયાંથી જ નથી બચાંકર શક્ય. તેઓ ઇન્કરું છે કે ઇન્કરું સુખી જીવન અમે ન જીવીએ. અમે અમારા બાલ બચ્ચાઓ સાથે ઢળી મળી આનંદથી ન રહીએ.

મારા હૃદયમાં વિચારોના ચાલી રહેલા તેકાથી ઉઠતાં મુખપરના બાવો જોઇ તાન-કીએ એક મીઠું ઢાસ્ય ક્યું. સમામ.

૧૯૩૦ની શીવાળાની વાત છે. મારી તરફ પહોંચાપર બરકની યાદર પીઠાવેલી હતી. હું એક ટુકડી સાથે હતો. કુઃખ-કાન પાસે એક જખનીસ ટુકડી સાંચે અમારો જોડો થયો અચાનક એક જોખ પડ્યો અને આજુ બાજુના ઝાંઝો પડવા લાગ્યાં. આવા વખતમાં યીક વીચાર કરી અચલ કરેલા રહ્યો. એનું નુકસી થયું કે અમારામાંના થોડા પાસેની હાલતમાં જઈ ખબર આપે અને ખીન જવાનીઓના સામ નો કરી તેમને રોડ. હું રોકનારી ટુકડીમાં હતો. એક ઠેરનીયા સાથે કે જે ૧૬ વર્ષનો યુવક હતો તે અમારી ટુકડી સાથે રોકાવવા ઇન્કરું હતો. જોના પીતાને જવાનીઓએ મારી નાખ્યા હતાં અને ધણી બાત વીનની તકલીફો તેને આપવામાં આવી હતી. એ અને જોની મોટી બેન

અમે દરેક જાતના કોળાની ઢાળો તેમજ તેના આટો બતી દેખરેખ નીચે બનારીએ છીએ તેમજ એકપેટ કરીએ છીએ. તેના કે મગદાળ, અડદાળ છડી. અડદાળ છડીનો આટો, તુવેરદાળ ત્યા ચણાદાળ એકપા કાથનનીવોલ. ચણાનોઆટો સોઝાનો કાંકરી વગરનો, વાલદાળ, વાક, મઠ, મસુરદાળ, બાગરી સાક ક્રેક ત્યા ઊડેલી ચોળાદાળ, રાગગરો, વગેરે બાત યા સેખપેતો મટ લખો.

AFRICAN DALL & FLOUR MILL.
 Tel Address : "DALLMILL"
 P. O. Box 888, MOMBASA.
 Kenya Colony.

PHONE 33-2651
MASTER BROS.
 MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
 33 West Street, JOHANNESBURG.
 માર્ટર બ્રધર્સ
 હોલરેલ મરચાંદસ એન્ડ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ
 રશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ ઉલ્લેખ કરેલ. બ્લાન્કેટ્સ—બેબી બાયકો માટે
 નવ નવનો માલ. તેમજ કેપરીબીન ન્યોરવેક સાકીઆ
 વિગેરે માટે ઢગારે ભાં પ્રથમ તપાસ કરવા બલામખુ ડ
 ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : ૩૩-૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.
P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.
 WHOLESALE MERCHANTS
 AND IMPORTERS.
 P. O. BOX 1250.
 155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

NATHOO TABHA
 TIMBER & HARDWARE MERCHANT
 & DIRECT IMPORTER
 Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
 Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
 brands paint or any other building material
 at reasonable price.
 Established 1907, NATHOO TABHA,
 107 Queen Street, Phone 24647.
 Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL
 INTERNATIONAL SPORTS COMPANY
 Importers & Exporters & General
 Commission Agents
 10 Peking Road, KAWOON, HONG KONG.
 Special attention is paid
 to indent orders
 Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY
 If you are interested in selling or buying Property in any
 part of Johannesburg or Transvaal please contact:
K. J. TAVARIA
 7 Kort Street, JOHANNESBURG.
 Phone: 339859 or 228727.
 પ્રોપર્ટી
 જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસ્વાલના ના કોઇ પણ ભાગમાં
 પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તે મળેા:
 કે. જે. તવારીઆ,
 ૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!
 બેકરૂમ સુદ, ડાઈનીંગરૂમ સુદ, વોડરોમ, હરેસ્ટીમ ચેસ્ટ,
 સાઈડ બેડ ઓફીસ ડેસ્ક, છુક કેસ, ટેબલ, તલન કીક્રાચત
 આવે ખરીદી સકશેા. ભંદે પધારી લાલ લેવા ચુકરોા નહિ.
 —બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—
 એ હમારી દેખરેખ નીચે તઈવાર થાય છે. તેના રોડક હમેશા તઈ-
 વાર રહે છે માત્ર રોડકા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મઝાવો અને વેપારે
 આગલ વધારો.
L. MISTRY
 51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
 વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ
 હાંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લહ, અકસ્માત, પ્લેગલાસ, વિગેરે
 ના વીમા અંગે ઉતરાવી આપીએ છીએ.
 ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, વેપન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફિકેટ અને
 ઈમીગ્રેશનને લગતી આખતોમાં અમારી સલાહ લો.
 Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
 JOHANNESBURG.

તાજી ઉમદા ફરૂટ
 ડરબનનું આફુ ૧/૯ રતલ. ગોરી કલીનું લસણુ શી ૧ રતલ.
 ગોળ બાસકીટ ૧૧/- ડઝન. લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટ ૧૬/૬ ડઝન.
 પાન, બનર બાવ, પાપડ ૮/૬ ૧૦૦. તથા વેરટ ન્યુસપેપર મળશે.
 હાથે રાઈપ બનાના, કાચા બનાના, પોપો પાષનાપત્ર, એનેડેલા રોમબા
 બનર બાવથી મળશે. દેશી સાકબાજમાં હાલમાં યુવાર બોડા વેગણુ,
 શેકડાની સોંગ, તુરગા ફૂધી તથા લીલાં મરચા. ૭/૬ થી ૧૦/- સુધીનું
 સાકબાજ પારસલ
 વોરટથી મોકલીએ છીએ. દરેક ભતનું કોળ મળશે:
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251. DURBAN.

Proprietors :
 C. L. Patel, D. K. Patel
 V. B. Patel, H. J. Patel
 K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
 Jameson Road, Livingstone,
 NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative

H. L. Hompes & Co.,
 (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
 Johannesburg, P.O. Box 3480.
 Capetown, P.O. Box 824.

Wholesale Clothing Manufacturers
MANUFACTURERS
 OF
MENS' TROUSERS,
SPORTS COATS
AND
SUITS.

Trade Enquiries to:
 P.O. Box 541 — BULAWAYO
 P.O. Box 150 — KITWE, N.R.
 P.O. Box 7482 — JOHANNESBURG.
 P.O. Box 541 — CAPE TOWN.
 P.O. Box 4 — PORT ELIZABETH.
 P.O. Box 739 — EAST LONDON.

Convoy Garments Manufactured by:

Maxwell Clothing
 Co. Ltd.

P.O. Box. 541, Phone 3786.
BULAWAYO.
 Tel. Add. "CONVOY."

Phones: 29121/3 (Switchboard)
 24179 (Manager)
 P.O. Box 2197

Cables & Tel. Add:
 "PROSPERITY" (All Branches)
 (Established 1927)

Premier Produce

Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Grockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
 364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG

Phones: 34-3554/5
 P.O. Box 200, Fordsburg,
 82, Crown Road,
 Fordsburg, Johannesburg.

BENONI

Benoni Coal Site
 Phone 54-1813,
 Rangeview Coal Sites—54-2205
 P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.

In khaki gabs, tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYGAHSEL Regd.

TRADE ENQUIRIES
 UNION OF S. AFRICA
 DENTON TRADING CO.

Phone 34-4381

P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
 BULAWAYO

Phone 2758

P.O. Box 354

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.

Phone 4010

NAIROBI

Trade Mansions
CONGO BELGE
H. J. HYMANS
 ELISABETHVILLE

Phone 312

P.O. Box 157

MASHONLAND AND P.E.A.
W. F. NEUMAN
 SALISBURY

Phones 2-1219/2-4924

P.O. Box 1492

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.

Phone 2410,

Bulawayo,

P.O. Box 427,

Southern Rhodesia.